

**Tabela uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych projektu
ustawy o zapewnianiu spełniania wymogów dostępności niektórych
produktów i usług przez podmioty gospodarcze (poprzedni tytuł: ustawa o
dostępności niektórych produktów i usług)**

Jednostka redakcyjna	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Propozycja zmian przepisu	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko wobec zgłoszonej uwagi
Art. 1 - 4	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	W niewystarczająco precyzyjny sposób wskazano zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy. Dodatkowo z przepisów początkowych nie wynika również konkretyzacja wymogów dostępności. Wyszczególnienie standardów dostępności jest zdefiniowane dopiero w definicjach ustawowych (art. 5).	brak	Zgodnie z Motywem (23) Dyrektywy: “dyrektywa powinna wprowadzić obowiązek stosowania funkcjonalnych wymogów dostępności, które powinny być wyrażane jako ogólne cele. Te wymogi powinny być wystarczająco precyzyjne, aby stwarzać prawnie wiążące zobowiązania, i wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić ocenę zgodności w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania wewnętrznego rynku produktów i usług objętych niniejszą dyrektywą, a także powinny pozostawiać pewien stopień elastyczności, by umożliwiać innowacje”.	Uwaga nieuwzględniona – uwaga nie przedstawia propozycji zmian przepisów projektowanej ustawy. Zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy wynika z przepisów dyrektywy 2019/882. Wymogi dostępności skonkretyzowane zostały w przepisach szczegółowych.

Art. 2 pkt 2	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	<p>Art. 1 ustawy wskazuje na obowiązki podmiotów gospodarczych. Jednak w art. 2 projektu ustawy zobowiązanymi do stosowania ustawy czyni w zakresie dostępności produktów: producentów, upoważnionych przedstawicieli, importerów i dystrybutorów. Natomiast w zakresie dostępności usług: usługodawców, pomijając doprecyzowanie zapisu o podmioty gospodarcze.</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona - kategoria podmiotów gospodarczych obejmuje producentów, upoważnionych przedstawicieli, importerów dystrybutorów oraz usługodawców.</p>
--------------	--	--	------	------	---

Art. 3	x	Uwzględnić środowisko zbudowane wykorzystywane do świadczenia usług	Dodać: "środowisko zbudowane wykorzystywane do świadczenia usług".	Świat wirtualny (np. elektronika, strony internetowe) to tylko część rzeczywistości, a do integracji społeczeństwa niezbędne jest zapewnienie dostępności środowiska zbudowanego. Aby umożliwić osobom niepełnosprawnym niezależne życie i pełny udział we wszystkich sferach życia należy podjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia dostępu osobom niepełnosprawnym, na zasadzie równości z innymi osobami.	Uwaga nieuwzględniona - Zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy 2019/882: "Uwzględniając warunki krajowe, państwa członkowskie mogą zdecydować, że środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług objętych niniejszą dyrektywą musi spełniać wymogi dostępności określone w załączniku III, tak by zmaksymalizować korzystanie z nich przez osoby z niepełnosprawnościami." W ramach transpozycji dyrektywy do polskiego porządku prawnego, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania usługodawców objętych regulacją w Polsce, podjęto decyzję o niewdrażaniu obowiązków związanych z
--------	---	---	--	---	---

					dostępnością środowiska zbudowanego na tym etapie. Jednakże, uwzględniając interesy osób ze szczególnymi potrzebami, ustanowiono ustawowy obowiązek przeglądu przestrzeni publicznej oraz informowania o jej dostępności.
--	--	--	--	--	---

Art. 3	x	Uwzględnić środowisko zbudowane i wszystkie usługi przewozów miejskich i podmiejskich i przewozów regionalnych.	Dodać: "środowisko zbudowane i wszystkie usługi przewozów miejskich i podmiejskich i przewozów regionalnych".	Wzrastająca liczba ludności w miastach, starzejące się społeczeństwo i zapotrzebowanie na wysoką jakość usług sprawia, że coraz bardziej istotne jest zagadnienie korzystania z komunikacji miejskiej przez osoby z niepełnosprawnością ruchową. Dostępność transportu publicznego jest ważnym aspektem aktywizacji osób z niepełnosprawnościami, o czym wspomina Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Mając na względzie ciągły proces urbanizacji i statystyki świadczące, że 2/3 osób mieszka w mieście należy szczególną uwagę zwrócić na transport miejski.	Uwaga nieuwzględniona - Zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy 2019/882: "Uwzględniając warunki krajowe, państwa członkowskie mogą zdecydować, że środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług objętych niniejszą dyrektywą musi spełniać wymogi dostępności określone w załączniku III, tak by zmaksymalizować korzystanie z nich przez osoby z niepełnosprawnościami." W ramach transpozycji dyrektywy do polskiego systemu prawnego, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania usługodawców objętych regulacją w Polsce, podjęto decyzję o niewdrażaniu obowiązków związanych z
--------	---	---	---	---	--

					dostępnością środowiska zbudowanego na tym etapie. Jednakże, uwzględniając interesy osób ze szczególnymi potrzebami, ustanowiono ustawowy obowiązek przeglądu przestrzeni publicznej oraz informowania o jej dostępności.
--	--	--	--	--	---

<p>Art. 3 ust. 1 pkt 1</p>	<p>Związek Cyfrowa Polska</p>	<p>Słowo „konsument” zostało usunięte z definicji systemów sprzętu komputerowego, których dotyczy: „Artykuł 3. 1. Przepisy ustawy stosuje się do następujących produktów: 1) systemy sprzętu komputerowego ogólnego przeznaczenia oraz ich systemy operacyjne[.]” EAA stanowi, że „Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących produktów wprowadzonych do obrotu po dniu 28 czerwca 2025 r.: (a) konsumenckie systemy sprzętowe ogólnego przeznaczenia i systemy operacyjne dla tych systemów sprzętowych [.]”</p>	<p>Dodanie słowa „konsumenckich” Art. 3. 1. Przepisy ustawy stosuje się do następujących produktów: 1) konsumenckich systemów sprzętu komputerowego ogólnego przeznaczenia i ich systemów operacyjnych,</p>	<p>Usunięcie słowa „konsument” poszerza zakres tego, co podlega wymogom dostępności. Słowo konsument znajduje się w oryginalnej wersji językowej. Wydaje się, że pojęcie „konsument” jest zachowane w definicji innych objętych usługą urządzeń końcowych używanych do świadczenia usług telekomunikacyjnych i audiowizualnych (art. 3.1 ust. 3), zgodnie z zakresem określonym w oryginalnym tekście EAA. Rozszerzenie zakresu ustawy poprzez zmianę w definicji sprzętu/systemu operacyjnego ogólnego przeznaczenia nie ma uzasadnienia.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
--------------------------------	-------------------------------	---	---	--	----------------------------

Art. 3 pkt 1 lit. B	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	brak	Należy doprecyzować zapis „terminale przeznaczone do świadczenia usług objętych ustawą”, a przy bankomatach dodać wpłatomaty, tablety i inne urządzenia, na których trzeba złożyć podpis, odbierając przesyłkę. Do listy urządzeń konieczne jest też dodanie domofonów, gdyż coraz częściej montuje się urządzenia z panelem dotykowym, niedostępne dla niewidomych. Domofony powinny mieć wyczuwalne przyciski	brak	Uwaga częściowo uwzględniona – doprecyzowano przepis poprzez dodanie wpłatomatów do katalogu produktów objętych przepisami projektowanej ustawy. Dodanie domofonów oraz urządzeń, na których trzeba złożyć podpis odbierając przesyłkę do listy urządzeń objętych spełnianiem wymogów dostępności wykracza poza zakres przepisów dyrektywy 2019/882, która opracowana została z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie zdecydowano o transpozycji zakresu przedmiotowego dyrektywy w oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
------------------------	---	------	---	------	---

<p>Art. 3. pkt 1.2. oraz Art. 3. pkt 2.3</p>	<p>x</p>	<p>Uwzględnić wszystkie interaktywne terminale samoobsługowe przeznaczone do udzielania informacji, także terminale instalowane jako zintegrowane części pojazdów samochodowych, statków powietrznych, statków wodnych i taboru kolejowego.</p>	<p>Zmienić na: "także terminale instalowane jako zintegrowane części pojazdów samochodowych, statków powietrznych, statków wodnych i taboru kolejowego".</p>	<p>Przyjmuje się, że około 15% populacji to osoby niepełnosprawne. Także w Polsce żyje bardzo liczna grupa osób niepełnosprawnych. Pomimo coraz większego zwracania uwagi na zagadnienia i problemy ich aktywizacji społecznej i zawodowej są one zawsze aktualne. Jest to ogromne wyzwanie i nie należy pomijać żadnego elementu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie terminali instalowanych jako zintegrowane części pojazdów samochodowych, statków powietrznych, statków wodnych i taboru kolejowego wynika z art. 2 ust. 1 lit. b (ii) tiret trzeci dyrektywy 2019/882. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania usług transportowych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w jej oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
--	----------	---	--	--	---

Art. 4	Bolt	Zastosowanie w projektowanej ustawie jednolitej terminologii odnoszącej się bezpośrednio do definicji legalnych, zawartych m.in. w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, może spowodować rozszerzenie katalogu podmiotów objętych przedmiotową regulacją ustawową ponad te przewidziane w dyrektywie 2019/882	Zwracamy się z prośbą o doprecyzowanie treści projektu ustawy poprzez wyłączenie wprost w art. 4 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przewozu osób taksówką, niepublicznych podmiotów świadczących usługi transportu drogowego w zakresie przewozu osób oraz przedsiębiorców działających w zakresie pośrednictwa przy przewozie osób w rozumieniu art 4 pkt 24 Ustawy o transporcie drogowym	W konsekwencji stosowania w ustawie terminu transport drogowy, rozumianego zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 3 Ustawy o transsporcie drogowym i braku stosownego wyłączenia ustawowego, w przypadku uchwalenia projektu bez zmian w tym zakresie, ustawa obejmie swoją regulacją podmioty prowadzące działalność gospodarczą polegającą na pośrednictwie przy przewozie osób, jak również podmioty świadczące usługi w zakresie niepublicznego przewozu osób oraz podmioty świadczące usługi taksówkarskie.	Uwaga uwzględniona.
--------	------	---	---	--	---------------------

Art 4	Polski Związek Niewidomych	<p>Art. 4 Projektu określa usługi, co do których nie stosuje się przepisów ustawy.</p> <p>Wyłączenie dotyczy stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie map oraz map interaktywnych.</p> <p>Warto nadmienić, iż w formie map interaktywnych oferowana jest między innymi sprzedaż biletów na wydarzenia kulturalne.</p> <p>Samodzielny wybór miejsca i zakup biletu przez osobę niewidomą często jest niemożliwy. Podmioty oferujące powyższe usługi muszą zostać zobowiązane do zapewnienia możliwości skorzystania z tej usługi.</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona - projekt ustawy nie obejmuje usług związanych z organizacją wydarzeń kulturalnych.</p> <p>Wyłączenie stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie map i map interaktywnych wynika z art. 2 ust. 4 lit. c dyrektywy 2019/882. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w zakresie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
-------	----------------------------	--	------	------	--

Art. 4	Polska Izba Książki	Przepisów ustawy nie stosuje się do:	4) podręcznika, materiału edukacyjnego oraz materiału ćwiczeniowego, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 poz. 1915, z późn. zm.).	<p>Projekt nie powinien dotyczyć książek edukacyjnych, które są regulowane prawnie przez odpowiednie ustawy MEiN.</p> <p>Szczególnym rodzajem książki są książki edukacyjne, tj. podręcznik, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe, które zostały uregulowane w przepisach ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1082, z późn. zm.) oraz pośrednio ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.). Ponadto przepisy wykonawcze w postaci rozporządzenia z dnia 3 października 2019 r. MEN w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2019 r. poz. 2013) regulują wymagania stawiane podręcznikom, w tym podręcznikom elektronicznym.</p> <p>Dodatkowo w trybie przepisu § 3 ust. 3 Rozporządzenia podręcznik w postaci elektronicznej uwzględnia wymagania</p>	Uwaga nieuwzględniona – przepisy dyrektywy 2019/882 nie przewidują wyłączeń dla usługi rozpowszechniania książek elektronicznych.
--------	---------------------	--------------------------------------	---	--	---

				<p>dostępności określone w załączniku do ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848). Podsumowując, dotychczasowe przepisy ww. ustaw, a także przepisy wykonawcze do nich, szczegółowo i w sposób dalej idący niż Projekt, regulują kwestię wymagań i dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika elektronicznego</p>	
Art. 4 ust. 1	Polska Izba Książki	<p>Przepisów ustawy nie stosuje się do:</p> <p>1) usług świadczonych przez mikroprzedsiębiorców;</p>	brak	<p>Zapis o wyłączeniu mikroprzedsiębiorców spod przepisów Projektu jest słuszny (rynek wydawniczy w Polsce jest bardzo rozdrobniony i ponad 90% podmiotów prowadzących działalność wydawniczą nie przekracza obrotu 2 mln EUR rocznie. Zatem w branży wydawniczej znakomita większość podmiotów gospodarczych to mikroprzedsiębiorcy - na podstawie raportu Nielsen BookScan), ale będzie prawidłowy pod warunkiem, że zostanie wprowadzona zmiana w art.29. pkt.4).</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie usług świadczonych przez mikroprzedsiębiorców spod regulacji ustawowej wynika z art. 4 ust. 5 dyrektywy 2019/882, której zakres został opracowany z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania</p>

					mikroprzedsiębiorców w Polsce, zdecydowano o przyjęciu przepisów dyrektywy w zakresie wyłączenia mikiroprzedsiębiorcó w świadczących usługi w ich oryginalnym brzmieniu.
--	--	--	--	--	---

Art. 4	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	brak	„Przepisów ustawy nie stosuje się do usług świadczonych przez mikroprzedsiębiorców.” – Ten zapis należy usunąć.	Zapis spowoduje, że wiele stron internetowych i usług, w tym transportowych nadal będzie niedostępnych. To także pole do nadużyć, np. zlecenia wykonania strony internetowej mikroprzedsiębiorcy.	Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie usług świadczonych przez mikroprzedsiębiorców spod regulacji ustawowej wynika z art. 4 ust. 5 dyrektywy. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania mikroprzedsiębiorców w Polsce, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w zakresie wyłączenia przedsiębiorców w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
--------	---	------	---	---	--

Art. 4 pkt 1	Polski Związek Głuchych	<p>Przepis ten zakłada, że do stosowania przepisów ustawy nie będą zobowiązani mikroprzedsiębiorcy. Wyłączenie w takim kształcie wydaje się pozbawione uzasadnienia. Jak wynika z dokumentu zawierającego ocenę skutków regulacji, zapis ten ma za zadanie chronić podmioty gospodarcze nasłabsze ekonomicznie, dla których zapewnienie zgodności produktów i usług, w tym przeprowadzenie stosownych procedur ocenowych, byłoby zbyt dużym obciążeniem finansowym i ekonomicznym. Należy jednak wziąć pod uwagę, że art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 646 z późn. zm.): mikroprzedsiębiorca to przedsiębiorca, który w co najmniej</p>	Wykreślenie pkt 1	<p>Wyłączenie dokonane w art. 4 pkt 1 projektu ustawy oznaczałoby, że przytłaczająca liczba dostawców towarów i usług będzie zupełnie wyłączona z obowiązku spełniania wymogów dostępności w zakresie oferowanych towarów lub usług. Finalnie będzie to oznaczać, że ochrona osób ze szczególnymi potrzebami będzie iluzoryczna.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie usług świadczonych przez mikroprzedsiębiorców spod regulacji ustawowej wynika z art. 4 ust. 5 dyrektywy. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania mikroprzedsiębiorców w Polsce, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w zakresie wyłączenia przedsiębiorców w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
--------------	-------------------------	--	-------------------	--	---

		<p> jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki: a) zatrudniał średnio rocznie mniej niż 10 pracowników oraz b) osiągnął łączny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro. Jak wynika z raportu GUS dot. działalności przedsiębiorst niefinanowanych w 2020, mikroprzedsiębiorst wa stanowią 97% wszystkich przedsiębiorców w Polsce (2.194.244 na 2.261.856). Ideą uchwalenia ustawy o dostępności niektórych produktów </p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>i usług jest inkorporowanie do krajowego systemu prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882, jednakże przepisy tej dyrektywy zawarte w (70) i (71) Preambuły nie są spójne. Zapis (70) wskazuje na wyłączenie z zakresu jej stosowania mikroprzedsiębiorców w świadczących usługi objęte zakresem Dyrektywy, z kolei zapis (71) mówi o złagodzeniu wymogów i obowiązków nakładanych przez Dyrektywę na mikroprzedsiębiorców w "mających do czynienia z produktami objętymi zakresem stosowania niniejszej dyrektywy" w celu ograniczenia obciążeń administracyjnych. Takie rozróżnienie sugerowałoby, że tylko mikroprzedsiębiorcy</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>świadczący usługi winni zostać zwolnieni od obowiązków wynikających z dyrektywy, zaś mikroprzedsiębiorcy wprowadzający produkty do obrotu winni korzystać ze złagodzenia wymogów.</p> <p>Opiniowany projekt ustawy w sposób wyraźny wyłącza od jej stosowania obie kategorie mikroprzedsiębiorców.</p>			
--	--	---	--	--	--

Art. 4 pkt 3	x	<p>Ustęp ten wyklucza przewozy wojewódzkie pasażerskie i miejskie spod obowiązku zapewniania dostępności biletomatów. Właściwie sprawi to, że w odniesieniu do biletomatów mimo ustawy pozostanie stan obecny i będą one nadal niedostępne. Większość biletomatów służy bowiem sprzedaży biletów na przewoźników regionalnych lub miejskich. Tych sprzedających bilety dla PKP Intercity jest bardzo mało, przewoźnicy autobusowi dalekobieżni nie inwestują w biletomaty. Dla osób z niepełnosprawnościami ważne jest natomiast, żeby ta ustawa zwiększała dostępność systemu transportowego. Dodatkowo należy</p>	<p>Proponuję całkowite skreślenie wyłączenia lub wykreślenie z tego ustępu wojewódzkich przewozów pasażerskich.</p>	<p>Tylko i wyłącznie w przypadku objęcia przepisami ustawy przewoźników wojewódzkich przewozów pasażerskich, a najlepiej również i wszystkich przewozów pasażerskich ustawa będzie mieć znaczenie dla osób z niepełnosprawnościami i faktycznie będzie inicjować zmiany, ułatwiając podróże.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie regionalnych przewozów pasażerskich spod regulacji ustawowej wynika z art. 2 ust. 2 lit. c dyrektywy 2019/882. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania usług transportowych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w jej oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
--------------	---	---	---	--	---

		<p>zauważyć, że wielu przewoźników kolejowych regionalnych oferuje również przewozy międzywojewódzkie (na przykład w weekendy). Wyłączenie przewozów wojewódzkich prowadzić będzie do chaosu decyzyjnego – czy biletomat ma być dostępny czy nie. I w praktyce może nawet być pretekstem do omijania zapisów ustawy albo do ograniczania dostępności tego kanału sprzedaży dla biletów na połączenia międzywojewódzkie, żeby nie mieć problemu dostępności.</p>			
--	--	---	--	--	--

Art. 4 pkt 3	Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego	Na podstawie tego przepisu, ustawy nie stosuje się m.in. do usług komunikacji miejskiej oraz do metropolitalnych, gminnych, powiatowych, powiatowo-gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich, z wyjątkiem art. 3 ust. 2 pkt 3 lit. e. ustawy.	Proponowany przepis nie powinien stanowić stałej normy zwalniającej z przepisów ustawy. Przepis powinien być normą przejściową i końcową. Dla przepisu powinien zostać zastosowany dłuższy okres vacatio legis np. o 2 lata po wejściu w życie projektu ustawy. Po okresie tym wymienione w nim rodzaje przewozów jak i usługi komunikacji miejskiej zostaną dostosowane do wymogów określonych w projekcie ustawy.	Zważywszy na intencje projektodawcy polegające na transpozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 jak i cele tejże dyrektywy oraz biorąc pod uwagę fakt, że osoby ze szczególnymi potrzebami najbardziej potrzebują ułatwienia w dostępie do najpowszechniejszych usług m.in. komunikacji miejskiej oraz wymienionych w art. 4, pkt. 3 rodzajów przewozów pasażerskich, koniecznym jest zobowiązanie podmiotów, świadczących takie usługi, do spełnienia wymogów określonych w projekcie ustawy. Jeżeli podmioty te potrzebują więcej czasu z uwagi na masowość świadczonych usług proponujemy wydłużony okres dostosowania	Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie usług komunikacji miejskiej oraz metropolitalnych, gminnych, powiatowych, powiatowo - gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich spod regulacji ustawowej wynika z art. 2 ust. 2 lit. c dyrektywy 2019/882. dyrektywy. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania usług transportowych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w jej oryginalnym
--------------	---	--	---	--	--

					brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
--	--	--	--	--	--

Art. 4 pkt 3	Polski Związek Głuchych	<p>Brak wyjaśnienia dlaczego ze stosowania przepisów wyłączono usługi komunikacji miejskiej oraz metropolitalne, gminne, powiatowo-gminne oraz wojewódzkie przewozy pasażerskie. Usługi transportu zbiorowego na każdym szczeblu terytorialnym koniecznie powinny podlegać tej ustawie. Transport ma być wsparciem w samodzielnym prowadzeniu życia, co przyczynia się do włączenia społecznego osób o szczególnych potrzebach. Ponadto przepisy ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami nakładają obowiązek zapewnienia dostępności (art. 3 ust. pkt 3):</p> <p>1) jednostkom sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9</p>	Wykreślenie pkt 3	<p>Brak wyjaśnienia dlaczego ze stosowania przepisów ustawy wyłączono usługi komunikacji miejskiej oraz metropolitalne, gminne, powiatowe, powiatowo-gminne i wojewódzkie przewozy pasażerskie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie usług komunikacji miejskiej oraz metropolitalnych, gminnych, powiatowych, powiatowo-gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich spod regulacji ustawowej wynika z art. 2 ust. 2 lit. c dyrektywy 2019/882. dyrektywy. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania usług transportowych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w jej oryginalnym</p>
--------------	-------------------------	--	-------------------	---	---

		<p>ustawy z dnia 27 sierpnia 2019 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019r. poz.869, 1622 i 1649),</p> <p>2) innym niż określone w pkt 1, państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej,</p> <p>3) innym niż określone w pkt 1, osób prawnych, utworzonych w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 lub 2, pojedynczo lub wspólnie,</p> <p>bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot: 1) finansują je w ponad 50%, lub 2) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub 3) sprawują nadzór nad organem</p>			brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
--	--	---	--	--	-------------------------------------

		<p>zarządzającym, lub 4) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego. Mając na uwadze powyższe, usługi transportu powinny być objęte przepisami niniejszej ustawy. Ponadto, w celu wyrównania dostępu do usług transportowych, przepisy niniejszej ustawy powinny obejmować sektor prywatny, który nie został ujęty w ustawie o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>			
--	--	--	--	--	--

Art. 4 pkt 3	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Na podstawie tego przepisu, ustawy nie stosuje się m.in. do usług komunikacji miejskiej oraz do metropolitalnych, gminnych, powiatowych, powiatowo-gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich, z wyjątkiem art. 3 ust. 2 pkt 3 lit. e. ustawy.	Proponowany przepis nie powinien stanowić stałej normy zwalniającej z przepisów ustawy. Przepis powinien być normą przejściową i końcową. Dla przepisu powinien zostać zastosowany dłuższy okres vacatio legis np. o 2 lata po wejściu w życie projektu ustawy. Po okresie tym wymienione w nim rodzaje przewozów, jak i usługi komunikacji miejskiej zostaną dostosowane do wymogów określonych w projekcie ustawy.	Zważywszy na intencje projektodawcy polegające na transpozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 jak i cele tejże dyrektywy oraz biorąc pod uwagę fakt, że osoby ze szczególnymi potrzebami najbardziej potrzebują ułatwienia w dostępie do najpowszechniejszych usług, m.in. komunikacji miejskiej oraz wymienionych w art. 4 pkt 3 rodzajów przewozów pasażerskich, koniecznym jest zobowiązanie podmiotów świadczących takie usługi, do spełnienia wymogów określonych w projekcie ustawy. Jeśli podmioty te potrzebują więcej czasu z uwagi na masowość świadczonych usług, proponujemy wydłużony okres dostosowania.	Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie usług komunikacji miejskiej oraz metropolitalnych, gminnych, powiatowych, powiatowo - gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich spod regulacji ustawowej wynika z art. 2 ust. 2 lit. c dyrektywy 2019/882. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania usług transportowych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w jej oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
--------------	--	--	--	---	---

Art. 4 pkt 3	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	<p>Zapis ten utrwali sytuację, w której w najczęściej wykorzystywanych środkach transportu pasażerowie z niepełnosprawnością nie będą mogli zapoznać się z rozkładem jazdy lub kupić bilet przez Internet. Przepis ten należy przeformułować w taki sposób, by przewoźnik, który świadczy usługę informacji o rozkładzie jazdy umożliwia zakup biletu poprzez Internet był zobligowany do spełniania wymogów dostępności</p>	<p>Zrezygnowanie z wyłączenia terminali samoobsługowych wykorzystywanych w ramach świadczenia usług komunikacji miejskiej oraz do metropolitalnych, gminnych, powiatowych, powiatowo-gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich</p>	<p>Dyrektywa ograniczyła wymogi dostępności dla przewozów miejskich i podmiejskich, wyłączając stosowanie części III załącznika nr. 1, ale nakazując zapewnianie dostępności terminali samoobsługowych wykorzystywanych w ramach świadczenia omawianych usług.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie usług komunikacji miejskiej oraz metropolitalnych, gminnych, powiatowych, powiatowo - gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich spod regulacji ustawowej wynika z art. 2 ust. 2 lit. c dyrektywy 2019/882. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania usług transportowych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w jej oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
--------------	--	--	---	--	--

Art. 4. pkt 22	x	Rozszerzyć usługi dostępu do audiowizualnych usług medialnych o materiały wideo udostępniane na serwisach internetowych.	Dodać: "materiały audiowizualne udostępniane na serwisach internetowych".	Serwisy internetowe są popularnym źródłem wiedzy i rozrywki, które powinny być także w pełni dostępne dla osób z różnymi niepełnosprawnościami.	Uwaga nieuwzględniona - zaproponowane rozszerzenie wykracza poza wymogi dostępności audiowizualnych usług medialnych określone w przepisach dyrektywy 2019/882. Zakres przedmiotowy ustawy wynika z przepisów dyrektywy, która została opracowana uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania audiowizualnych usług medialnych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
----------------	---	--	---	---	--

Art. 4 ust. 3	x	<p>"Ustęp ten wyklucza przewozy wojewódzkie pasażerskie i miejskie spod obowiązku zapewniania dostępności biletomatów. Właściwie sprawi to, że w odniesieniu do biletomatów mimo ustawy pozostanie stan obecny i będą one nadal niedostępne. Większość biletomatów służy bowiem sprzedaży biletów na przewoźników regionalnych lub miejskich. Tych sprzedających bilety dla PKP Intercity jest bardzo mało, przewoźnicy autobusowi dalekobieżni nie inwestują w biletomaty. Dla osób z niepełnosprawnościami ważne jest natomiast, żeby ta ustawa zwiększała dostępność systemu transportowego. Dodatkowo należy</p>	<p>Proponuję całkowite skreślenie wyłączenia lub wykreślenie z tego ustępu wojewódzkich przewozów pasażerskich.</p>	<p>Tylko i wyłącznie w przypadku objęcia przepisami ustawy przewoźników wojewódzkich przewozów pasażerskich, a najlepiej również i wszystkich przewozów pasażerskich ustawa będzie mieć znaczenie dla osób z niepełnosprawnościami i faktycznie będzie inicjować zmiany, ułatwiając podróże.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - wyłączenie wojewódzkich przewozów pasażerskich spod regulacji ustawowej wynika z art. 2 ust. 2 lit. c dyrektywy 2019/882. Wyłączenia określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy, której zakres został opracowany uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę poziom zaawansowania usług transportowych, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w tym zakresie w jej oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
---------------	---	--	---	--	---

		<p>zauważyć, że wielu przewoźników kolejowych regionalnych oferuje również przewozy międzywojewódzkie (na przykład w weekendy). Wyłączenie przewozów wojewódzkich prowadzić będzie do chaosu decyzyjnego – czy biletomat ma być dostępny czy nie. I w praktyce może nawet być pretekstem do omijania zapisów ustawy albo do ograniczania dostępności tego kanału sprzedaży dla biletów na połączenia międzywojewódzkie, żeby nie mieć problemu dostępności."</p>			
--	--	--	--	--	--

Art. 5	Forum Odpowiedzialnego Biznesu	Brakuje wytycznych i kryteriów oceny dostępności.	W formie łatwego do ewentualnych zmian rozporządzenia powinno się wskazać na kryteria WCAG 2.1.	Podmioty powinny wiedzieć, jakie kryteria należy wypełnić, aby być zgodnym z ustawą. Brak konkretnych wytycznych i kryteriów oceny dostępności może sparaliżować cały proces oceny przez organ nadzoru dostępności danego produktu, usługi. Jak weryfikować ewentualny brak zachowania dostępności? Terminy weryfikacji i ponownego dopuszczenia produktu są krótkie (np. 3m-ce), co w przypadku biegłych sądowych może być niewystarczające.	Uwaga nieuwzględniona - W związku z postępującym rozwojem technologicznym i różnorodnymi podejściami do projektowania, tworzenie technicznych wymogów i standardów dostępności byłoby rozwiązaniem nieracjonalnym. Byłoby to niepraktyczne również z punktu widzenia regulacji prawnej, gdyż każda zmiana standardu wiązałaby się z potrzebą nowelizacji wszystkich przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy dyrektywy przewidują utworzenie normy europejskiej dla tego konkretnego aktu prawnego, która będzie brała pod uwagę najnowszy standard WCAG. Norma jest w trakcie opracowywania,
--------	--------------------------------	---	---	---	--

					<p>instytucje normalizacyjne pracują nad jej ostatecznym kształtem. Dostępne są także dobre praktyki i specyficzne wymogi techniczne, z których mogą korzystać zarówno producenci, jak i organy nadzoru. Założenie ustawy jest takie, że przedsiębiorcy mogą korzystać z obowiązujących norm i standardów, ale nie muszą, tak długo jak wymóg funkcjonalny określony w ustawie jest spełniony.</p>
--	--	--	--	--	--

Art. 5	Związek Pracodawców AGD	<p>Nasze największe obawy budzi niejasna definicja zakresu przepisów. Artykuł 3 dyrektywy EAA w pkt. 7) definiuje „konsumenckie urządzenia końcowe z interaktywnymi zdolnościami obliczeniowymi służące do korzystania z audiowizualnych usług medialnych” jako urządzenia, których głównym przeznaczeniem jest zapewnianie dostępu do audiowizualnych usług medialnych. Niestety, w projekcie Ustawy zabrakło definicji konsumenckich urządzeń ze zdolnościami interaktywnymi. Wprowadza się jedynie definicję interaktywnych zdolności obliczeniowych. W naszej ocenie obecny zapis projektu Ustawy znacząco rozszerza zakres urządzeń</p>	<p>Mając na uwadze dokładną implementację oraz te same wymogi oraz zakresy przepisów na poziomie Unijnym postulujemy rozważenie wprowadzenie definicji konsumenckich urządzeń końcowych na wzór tej z dyrektywy EAA.</p>	<p>Brak takiego zapisu mógłby skutkować znaczącymi wątpliwościami dla przedsiębiorców oraz de facto podważać ideę ujednolicenia zasad o dostępności na poziomie UE</p>	Uwaga uwzględniona.
--------	-------------------------	--	--	--	---------------------

		objętych projektowanymi przepisami, ponieważ zabrakło w nim fragmentu zawartego w przepisach dyrektywy EAA doprecyzującego, iż urządzeniami takimi są tylko te, których „głównym przeznaczeniem” jest zapewnianie dostępu do audiowizualnych usług medialnych			
--	--	---	--	--	--

Art. 5	Związek Pracodawców AGD	definicja konsumenta	Dyrektywa wprowadza definicję konsumenta, której zabrakło w projekcie Ustawy. Nie oceniając samej decyzji o odejściu od tejże definicji pragniemy wskazać, że definicja konsumenta w prawie polskim (kodeks cywilny/ustawa o prawach konsumenta) odbiega od definicji zawartej w dyrektywie EAA.	brak	Uwaga uwzględniona.
Art 5	Polska Izba Książki	Użyte w ustawie określenia oznaczają: 1)...25)	12) książka elektroniczna – każda książka elektroniczna z wyłączeniem podręcznika, materiału edukacyjnego oraz materiału ćwiczeniowego, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1915, z późn. zm.);	Należy wprowadzić jako kolejny punkt (np. 12) definicję książki elektronicznej Przepis art. 22ao ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 poz. 1915, z późn. zm.) stanowi, iż podręcznik, w tym podręcznik elektroniczny, może być dopuszczony do użytku szkolnego po spełnieniu szeregu wymagań. W przypadku	Uwaga nieuwzględniona – książka elektroniczna jako produkt nie jest objęta zakresem przedmiotowym dyrektywy ani spełnianiem obowiązków dostępności określonych w ustawie. Nie ma zatem potrzeby jej definiowania.

				<p>podręcznika elektronicznego dotyczy to m.in. opracowania go w sposób pozwalający na zastosowanie rozwiązań umożliwiających odczyt przez uczniów z różnymi niepełnosprawnościami.</p> <p>Przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 22aw ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, w postaci rozporządzenia z dnia 3 października 2019 r. Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2019 r. poz. 2013), regulują także wymagania stawiane podręcznikom elektronicznym. Zgodnie z § 5 ust. 3 wyżej wymienionego rozporządzenia warunkiem dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika w postaci elektronicznej jest uzyskanie czterech pozytywnych opinii sporządzonych przez rzeczoznawców, w tym jednego do spraw podręczników do kształcenia specjalnego.</p> <p>Konkludując, dotychczasowe przepisy</p>	
--	--	--	--	--	--

				ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 poz. 1915, z późn. zm.) oraz pośrednio ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), a także przepisy wykonawcze do nich, szczególnie i w sposób dalej idący niż Projekt, regulują kwestię wymagań i dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika elektronicznego.	
Art. 5 pkt 3	Polska Izba Książki	Użyte w ustawie określenia oznaczają: dostępność – właściwość produktu albo usługi, albo przestrzeni lub ich elementu, umożliwiające korzystanie z nich zgodnie z ich przeznaczeniem przez osoby ze szczególnymi potrzebami na zasadzie równości z innymi użytkownikami, będąca wynikiem zastosowania projektowania uniwersalnego lub	(...) lub korzystania z dostępnych narzędzi wspomagających	Należy usunąć określenie powszechnie przy dostępnych narzędziach wspomagających. Dzisiaj nie dysponujemy wiedzą o tym, co będzie powszechne w przyszłości, a ze względu na bardzo szybki rozwój technologii cyfrowej nie ma gwarancji, że to co jest powszechne dzisiaj, będzie również powszechne w przyszłości. Ponadto technologie powszechne w przyszłości mogą nie być kompatybilne z produktami i usługami wytworzonymi obecnie, co może generować dodatkowe koszty i	Uwaga uwzględniona.

		<p>racjonalnych usprawnień, o których mowa w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), lub korzystania z powszechnie dostępnych narzędzi wspomagających;</p>		<p>niweczyć dotychczasową pracę w imię aktualizacji narzędzi służących dostępności.</p>	
--	--	---	--	---	--

Art. 5 pkt 3	Polski Komitet Normalizacyjny	Art. 5 pkt 3, art. 5 pkt 22, art. 11 pkt 2, art. 11 pkt 1, art. 14 pkt 2 itd. projektu ustawy - w tekście projektu ustawy użyto określeń „osoby z niepełnosprawnościami” oraz „osoby niepełnosprawne”	Propozycja ujednolicenia nazewnictwa	brak	Uwaga nieuwzględniona – rozbieżności w nazewnictwie zastosowanym w przytoczonych artykułach wynikają z nazewnictwa stosowanego w ustawach, do których odwołują się poszczególne przepisy projektu ustawy. W projekcie ustawy posłużono się jednolitym określeniem „osoby z niepełnosprawnościami”, jednakże nie ma możliwości ujednolicenia nazewnictwa stosowanego w innych ustawach.
--------------	-------------------------------	---	--------------------------------------	------	--

Art 5 pkt 8	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Definicja obejmuje tylko elementy oprogramowania. Tymczasem interfejs użytkownika może być także sprzętowy, na przykład przyciski, pokrętła, gniazdo słuchawkowe itp.	Uzupełnienie treści przepisu o interfejs sprzętowy, tj. przyciski, pokrętła, gniazdo słuchawkowe	brak	Uwaga uwzględniona.
-------------	--	---	--	------	---------------------

Art. 5 pkt 12	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	W Polsce najczęściej stosowane jest tłumaczenie "technologie asystujące" lub "technologie wspomagające", zamiast użytego w projekcie ustawy pojęcia „narzędzia wspomagające”.	Zmiana terminu „narzędzia wspomagające” na „technologie asystujące” lub „technologie wspomagające”	brak	Uwaga nieuwzględniona – Stosowane w ustawie pojęcie „narzędzia wspomagające” jest pojęciem szerszym od zaproponowanych terminów, obejmującym zarówno rozwiązania technologiczne, oprogramowanie, jak i sprzęt stosowany w celu poprawy funkcjonalności podczas korzystania z produktu albo usługi przez osoby ze szczególnymi potrzebami.
---------------	--	---	--	------	---

Art. 5 pkt 9 i 10	Związek Pracodawców AGD	definicje „interoperacyjności” i „kompatybilności”	Przepisy wprowadzają definicje już zdefiniowane w przepisach konsumenckich (Projekt ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz ustawy – Kodeks cywilny z dn. stycznia 2022). Proponujemy rozważenie ujednolicenia obu terminów z w/w przepisami (art. 2 pkt 5e) i 5g)).	brak	Uwaga nieuwzględniona - Zaproponowane przepisy nie weszły do tej pory w życie i definiują oba pojęcia w odniesieniu do treści cyfrowych i usług cyfrowych, co nie wyczerpuje zakresu przedmiotowego produktów, usług oraz ich elementów objętych wymogiem dostępności kompatybilności w konsultowanym projekcie.
-------------------	-------------------------	--	--	------	--

Art. 5 pkt 16	Polski Związek Głuchych	Brak doprecyzowania w przepisie, że chodzi o polski język migowy	Dodanie w przedmiotowym przepisie sformułowania "w polskim języku migowym"	W związku z faktem, że ustawa będzie obowiązywać na terytorium RP, należy doprecyzować, że użyte w ustawie pojęcie pełnej konwersacji dotyczy komunikacji w polskim języku migowym.	Uwaga uwzględniona.
------------------	-------------------------	--	--	--	---------------------

Art. 5 pkt 18	Związek Pracodawców AGD	definicje „postrzegalność” i „rozumiałość”	Projekt Ustawy wprowadza definicję „przestrzegalności” oraz „rozumiałości”. W naszej ocenie pojęcia te są trudne do zdefiniowania, a tym samym trudne do oceny przez instytucje nadzoru. Same definicje nie zostały przywołane w dyrektywie EAA. Proponujemy rozważenie zasadności wprowadzania tych definicji w projekcie Ustawy.	brak	Uwaga nieuwzględniona – pojęcia „postrzegalność” i „rozumiałość” zostały zdefiniowane w motywie 47 preambuły dyrektywy 2019/882. Zostały również zdefiniowane i są powszechnie używane w systemie prawa polskiego, np. w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
---------------	-------------------------	--	--	------	--

Art. 5 pkt 18	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	<p>Osoby ze szczególnymi potrzebami pojawiają się w katalogu definicji, a następnie wybiórczo przy niektórych obowiązkach. Również dopiero ze szczegółowej treści projektu ustawy można wywnioskować, że nie dotyczy wszystkich osób ze szczególnymi potrzebami, lecz odbiorców produktów wprowadzanych do obrotu i konsumentów usług objętych ustawą. Nie skorzystają z niej więc np. osoby z niepełnosprawnościami będące przedsiębiorcami, wchodzące w skład organów przedsiębiorców czy pracownicy podmiotów zobowiązanych do jej stosowania</p>	brak	<p>Ustawa zgodnie z regulacjami zawartymi w Dyrektywie powinna wyróżniać skonkretyzowane obowiązki względem osób z różnymi niepełnosprawnościami, jak również wskazywać kierunki działania, korzyści dla innych osób doznających ograniczeń funkcjonalnych, które mogą natomiast odnieść korzyść z implementacji Dyrektywy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – beneficjentami ustawy nie są wszystkie osoby ze szczególnymi potrzebami, lecz konsumenci produktów wprowadzanych do obrotu oraz odbiorcy usług objętych przepisami ustawy. Proponowana zmiana wykracza poza zakres przepisów dyrektywy 2019/882, która opracowana została z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie zdecydowano o przyjęciu przepisów dyrektywy w oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
---------------	--	--	------	---	--

Art. 6	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	W przepisie regulującym obowiązki Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego brakuje ważnego obowiązku, wynikającego także z Konwencji praw osób z niepełnosprawnością, jakim jest tworzenie i publikowanie standardów dostępności. W tym momencie żaden podmiot nie został do tego zobowiązany.	Dodanie do obowiązków Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego: tworzenie i publikowanie standardów dostępności.	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – W związku z postępującym rozwojem technologicznym i różnorodnymi podejściami do projektowania, tworzenie technicznych wymogów i standardów dostępności byłoby rozwiązaniem nieracjonalnym.</p> <p>Byłoby to niepraktyczne również z punktu widzenia regulacji prawnej, gdyż każda zmiana standardu wiązałaby się z potrzebą nowelizacji wszystkich przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy dyrektywy przewidują utworzenie normy europejskiej dla tego konkretnego aktu prawnego, która będzie brała pod uwagę najnowszy standard WCAG. Norma jest w trakcie opracowywania,</p>
--------	--	---	---	------	--

					<p>instytucje normalizacyjne pracują nad jej ostatecznym kształtem. Dostępne są także dobre praktyki i specyficzne wymogi techniczne, z których mogą korzystać zarówno producenci, jak i organy nadzoru. Założenie ustawy jest takie, że przedsiębiorcy mogą korzystać z obowiązujących norm i standardów, ale nie muszą, tak długo jak wymóg funkcjonalny określony w ustawie jest spełniony.</p>
--	--	--	--	--	--

Art 6 pkt 6-9	x	<p>Władze miejskie zachęcać, by w swoich planach zrównoważonej mobilności miejskiej uwzględniały pozbawioną barier dostępność do miejskich usług transportowych, a także by regularnie publikowały wykazy najlepszych praktyk w zakresie pozbawionej barier dostępności miejskiego transportu publicznego i miejskiej mobilności.</p>	<p>Dodać punkt: "Władze miejskie zobligowane są w swoich planach zrównoważonej mobilności miejskiej uwzględniać pozbawioną barier dostępność do miejskich usług transportowych, a także regularnie publikować wykazy najlepszych praktyk w zakresie pozbawionej barier dostępności miejskiego transportu publicznego i miejskiej mobilności".</p>	<p>Zgodnie z punktem 38 dyrektywy należy zachęcać władze miejskie, by w swoich planach zrównoważonej mobilności miejskiej uwzględniały pozbawioną barier dostępność do miejskich usług transportowych, a także by regularnie publikowały wykazy najlepszych praktyk w zakresie pozbawionej barier dostępności miejskiego transportu publicznego i miejskiej mobilności.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – działania zachęcające władze miejskie, aby w swoich planach zrównoważonej mobilności miejskiej uwzględniały pozbawioną barier dostępność do miejskich usług transportowych, a także by regularnie publikowały wykazy najlepszych praktyk w zakresie pozbawionej barier dostępności miejskiego transportu publicznego i miejskiej mobilności, będą realizowane na podstawie art. 6 pkt 5 i 7.</p>
---------------	---	---	---	---	---

Art. 7 -18	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Enumeratywnie wymienione wymogi dostępnościowe dla produktów i usług zamiast klauzul generalnych.	Zastąpienie enumeratywnie wymienionych wymogów dostępnościowych produktów i usług klauzulami generalnymi	W projekcie ustawy zabrakło odpowiednich klauzul generalnych, a enumeratywnie wymienione w treści ustawy wymogi dostępnościowe dla produktów i usług mogą spowodować, iż podmioty zobowiązane będą realizować wyłącznie wymogi przewidziane w ustawie na zasadzie minimalnych i wystarczających obowiązków, bez refleksji na temat optymalnych pod względem dostępności rozwiązań.	Uwaga nieuwzględniona - enumeratywnie wymienienie w projektowanej ustawie wymogów dostępności produktów i usług wynika z przepisów dyrektywy 2019/2022. Wymogi dostępności określone w ustawie stanowią wymogi minimalne i nie ograniczają podmiotów gospodarczych do stosowania rozwiązań innowacyjnych i optymalnych pod względem zapewnienia dostępności produktów i usług.
Art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. B tiret drugi	Polski Związek Głuchych	Brak doprecyzowania sformułowania "czcionki w odpowiednim rozmiarze i kształcie", bowiem nie wiadomo czym jest tzw. odpowiedni rozmiar i kształt czcionki umożliwiające zapoznanie się z	Dodanie pkt 26 w art. 5 zawierającego definicję "czcionek w odpowiednim rozmiarze i kształcie", zgodnie z treścią uwagi.	Sam wymóg odpowiedniego rozmiaru i kształtu czcionki oraz wystarczającego kontrastu i odstępów między znakami może nie spełniać wymogów dostępności, jeśli w zakresie informacji o produkcie zostanie użyta czcionka szeryfowa tj. pismo ozdobne.	Uwaga nieuwzględniona – W związku z postępującym rozwojem technologicznym i różnorodnymi podejściami do projektowania, tworzenie technicznych

		<p>opisem produktu przez osoby z niepełnosprawnością. Tekst powinien być wydrukowany z wykorzystaniem najsilniejszego kontrastu - czarne litery na jasnym lub jasne litery na czarnym tle. Tło bez wzorów, jednolite. Należy stosować czcionki bezszeryfowe np. Arial, Tahoma, wielkości 14-16 pkt. Nie powinno się stosować samych WIELKICH LITER, kursywy, podkreśleń, czcionek ozdobnych, tekst nie powinien być r o z s t r z e l o n y. Aby wyróżnić fragment tekstu można stosować pogrubienie. 1,25 odległość między liniami. Wyrównanie tekstu do lewej strony.</p>			<p>wymogów i standardów dostępności byłoby rozwiązaniem nieracjonalnym. Byłoby to niepraktyczne również z punktu widzenia regulacji prawnej, gdyż każda zmiana standardu wiązałaby się z potrzebą nowelizacji wszystkich przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy dyrektywy przewidują utworzenie normy europejskiej dla tego konkretnego aktu prawnego, która będzie brała pod uwagę najnowszy standard WCAG. Norma jest w trakcie opracowywania, instytucje normalizacyjne pracują nad jej ostatecznym kształtem. Dostępne są także dobre praktyki i specyficzne wymogi techniczne, z których mogą korzystać zarówno producenci, jak i</p>
--	--	---	--	--	---

					organy nadzoru. Założenie ustawy jest takie, że przedsiębiorcy mogą korzystać z obowiązujących norm i standardów, ale nie muszą, tak długo jak wymóg funkcjonalny określony w ustawie jest spełniony.
Art. 7 ust. 1 pkt 2	Polski Związek Głuchych	Przepis ten winien nakładać także obowiązek wskazania konkretnego miejsca, w którym instrukcje "udostępniane są w inny sposób" tak, aby konsument uzyskiwał czytelną informację, gdzie takiej informacji poszukiwać.	Wskazanie po słowie "obrotu" następujących lub analogicznych słów "a informacja o miejscu ich udostępnienia jest umieszczona na produkcie lub opakowaniu produktu"	Uszczegółowienie zapisu dotyczącego miejsca udostępnienia instrukcji dotyczących użytkowania produktu w sytuacji gdy instrukcje nie zostały umieszczone w lub na produkcie.	Uwaga uwzględniona.
Art. 7 pkt 1 lit. B	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Na opakowaniu produktów zapewnienie odstępów między	za pomocą czcionki o odpowiednim rozmiarze i kroju, z uwzględnieniem przewidywalnych warunków	brak	Uwaga uwzględniona.

		wierszami, szczególnie na tych nie posiadających wyświetlacza może okazać się niemożliwe do zrealizowania z punktu widzenia dostępności.	użytkowania oraz z zastosowaniem wystarczającego kontrastu i odstępów między literami, wierszami i akapitami.		
Art. 7 ust. 1 pkt 2 li. B tiret pierwszy	Polski Związek Głuchych	sformułowanie "alternatywna prezentacja treści nietekstowych" jest niezrozumiałe i wymaga doprecyzowania	dodanie pkt 27 w art. 5, zawierającego definicję tego pojęcia	Brak takiego doprecyzowania spowoduje chaos i dowolność interpretacji tego zapisu	Uwaga nieuwzględniona – pojęcie „alternatywna prezentacja treści nietekstowych” nie budzi wątpliwości interpretacyjnych i jest pojęciem funkcjonującym w powszechnym użyciu w dziedzinie dostępności.

<p>Art. 7 ust. 1 pkt 3</p>	<p>Polski Związek Głuchych</p>	<p>Przepis ten winien nakładać także obowiązek wskazania konkretnego miejsca, w którym instrukcje "udostępniane są w inny sposób" tak, aby konsument uzyskiwał czytelną informację, gdzie takiej informacji poszukiwać.</p>	<p>Wskazanie po słowie "obrotu" następujących lub analogicznych słów "a informacja o miejscu ich udostępnienia jest umieszczona na produkcie lub opakowaniu produktu"</p>	<p>Uszczegółowienie zapisu dotyczącego miejsca udostępnienia instrukcji dotyczących użytkowania produktu w sytuacji gdy instrukcje nie zostały umieszczone w lub na produkcie.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
--------------------------------	--------------------------------	---	---	--	----------------------------

<p>Art. 7-12, 15 oraz 16-18</p>	<p>Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)</p>	<p>W zakresie odniesienia do kryteriów: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości i kompatybilność. Są to pojęcia ocenne, a ich definicje zawarte w ustawie nie odnoszą się do konkretnych standardów (np. wytycznych WCAG), które mogłyby stanowić:</p> <p>a) minimalny pułap niezbędny do uznania tych przesłanek za spełnione lub</p> <p>b) byłyby punktem odniesienia do samodzielnej oceny takiej zgodności z ustawą.</p> <p>Pozostawienie w ustawie bardzo ogólnych kryteriów oceny zgodności znajduje uzasadnienie wtedy, gdy już sama ustawa wskazuje wprost na możliwe drogi ich konkretyzacji np.: stworzenie listy standardów</p>	<p>brak</p>	<p>W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że: „Przepisy nie określają szczegółów technicznych, co wymaga od podmiotów gospodarczych poszukiwania adekwatnych rozwiązań technologicznych przy wykorzystaniu powszechnie dostępnych standardów bądź projektowaniu innowacyjnych rozwiązań. Podejście ogólne, funkcjonalne, jest zatem z jednej strony wyzwaniem dla przedsiębiorstw, z drugiej strony – może stać się motorem innowacyjności i stanowić o przewadze konkurencyjnej firmy”. W pełni podzielamy to podejście, jednak zwracamy uwagę, że przy tak przedstawionym założeniu nie uwzględniono, że brak jakiegokolwiek odniesienia, choćby porównawczego, do konkretnych standardów powoduje brak jasności co do stawianych przez ustawę wymagań dostępności. Podtrzymujemy naszą opinię, że branżowa samoregulacja lub współregulacja stanowiąca</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – W związku z postępującym rozwojem technologicznym i różnorodnymi podejściami do projektowania, tworzenie technicznych wymogów i standardów dostępności byłoby rozwiązaniem nieracjonalnym. Byłoby to niepraktyczne również z punktu widzenia regulacji prawnej, gdyż każda zmiana standardu wiązałaby się z potrzebą nowelizacji wszystkich przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy dyrektywy przewidują utworzenie normy europejskiej dla tego konkretnego aktu prawnego, która będzie brała pod uwagę najnowszy standard WCAG. Norma jest w trakcie opracowywania,</p>
---------------------------------	---	--	-------------	--	---

		<p>uznawanych za odpowiednie na gruncie ustawy lub wypracowanie przez poszczególne branże własnych wytycznych i samoregulacji w tym zakresie, uwzględniających specyfikę oferowanych produktów lub usług</p>		<p>uzupełnienie do ogólnych dyspozycji ustawowych pozytywnie przyczyniłaby się do zapewnienia lepszej i optymalnej dostępności.</p> <p>Warto zatem ująć w ustawie odpowiednią do tego dyspozycję</p>	<p>instytucje normalizacyjne pracują nad jej ostatecznym kształtem. Dostępne są także dobre praktyki i specyficzne wymogi techniczne, z których mogą korzystać zarówno producenci, jak i organy nadzoru. Założenie ustawy jest takie, że przedsiębiorcy mogą korzystać z obowiązujących norm i standardów, ale nie muszą, tak długo jak wymóg funkcjonalny określony w ustawie jest spełniony.</p>
--	--	--	--	--	--

Art. 7 pkt 2 lit.c	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Komunikacja wspomagająca i alternatywna AAC jest przeznaczona do komunikacji niewerbalnej. Zapewnienie dostępności może przybrać formę wyboru przedstawienia tekstu (np. powiększony druk, braille, mowa syntetyczna, symbole lub prostszy język).	są przedstawione w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów.	brak	Uwaga nieuwzględniona - zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 1 projektowanej ustawy, pojęcie "wspomagające metody komunikacji" nie wyklucza zastosowania zasugerowanych form przedstawienia tekstu, takich jak powiększony druk, braille, mowa syntetyczna, symbole lub prostszy język.
Art. 7 ust. 3	Związek Pracodawców AGD	zapewnianie spełniania wymogów dostępności produktów i usług	Przepisy projektu Ustawy wymagają, aby umieszczane na produkcie znak towarowy oraz numer partii lub serii spełniały wymogi art. 7 ust. 1 pkt 1. W naszej ocenie należy rozważyć, czy wymóg ten nie idzie dalej niż aneks nr 1 dyrektywy EAA w zakresie wymogów dla produktów. Informacje te zawarte są zwykle na tabliczce znamionowej, której dostosowanie do	brak	Uwaga uwzględniona - usunięto ust. 3 w art. 7.

			wymogów dostępności może być trudne do zrealizowania i nie da realnych korzyści samemu użytkownikowi. Sama tabliczka znamionowa jest regulowana przez odrębne przepisy.		
--	--	--	---	--	--

Art. 8	Związek Banków Polskich	Sugerujemy, aby w tym przepisie wprowadzić kolejny ustęp, określający, że jeżeli usługodawca-bank zapewni alternatywną ścieżkę dostępu dla danych produktów lub usług - rozwiązań wskazanych w art. 8 nie stosuje się.	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – Zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. d dyrektywy 2019/882, obowiązek spełniania wymogów dostępności obejmuje usługi bankowości detalicznej. Podmioty świadczące usługi bankowości detalicznej zobowiązane są do zapewniania spełniania wymogów dostępności świadczonych usług oraz wykorzystywanych do ich świadczenia produktów, zgodnie z przepisami niniejszego projektu ustawy.</p> <p>Wyłączenie stosowania tego przepisu jest sprzeczne z celem dyrektywy, jakim jest zwiększenie poziomu samodzielności osób ze szczególnymi potrzebami poprzez umożliwienie im korzystania z produktów i usług spełniających wymogi dostępności.</p>
--------	-------------------------	--	------	------	---

Art. 8 pkt 1 lit. C	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	<p>“Elementy wizualne” to także różnego rodzaju diody, światełka, a nawet oznaczenia w innych kolorach. Takich elementów nie da się zaadaptować. Kontekst regulacji zapewne dotyczy wyświetlacza.</p>	<p>zapewnia się elastyczne sposoby poprawy wyrazistości wizji oraz rozwiązania umożliwiające powiększanie wyświetlacza, zwiększanie jasności i kontrastu dla komunikacji, informacji i obsługi, a także interoperacyjność z narzędziami wspomagającymi i programami umożliwiającymi nawigację po interfejsie użytkownika produktu</p>	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – definicja interfejsu zawarta w art. 5 pkt 10 projektu niniejszej ustawy nie obejmuje elementów takich jak diody, światełka i oznaczenia, a w związku z tym, nie nakłada wymogu adaptacji tych elementów zgodnie z wymogami dostępności.</p>
------------------------	--	---	---	------	--

<p>Art. 8 pkt 1 lit. f</p>	<p>Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego</p>	<p>“Dźwięk” to szerokie pojęcie, ponieważ oznacza zarówno pojedyncze dźwięki sygnalizacyjne, melodie, nagrania i syntezę mowy. Nie jest możliwym, by zastosować wymienione wymagania. Natomiast wyznaczniki zawarte w niniejszym przepisie są odpowiednie do komunikatów głosowych, w tym syntezy mowy. Niejasny jest fragment o redukcji zakłóceń. Warto w tym miejscu przeredagować przepis, by nie budził wątpliwości.</p>	<p>brak</p>	<p>brak</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – uwaga nie zawiera uzasadnienia ani propozycji zmian przepisu.</p>
--------------------------------	---	---	-------------	-------------	--

<p>Art. 8 pkt 5 lit. B</p>	<p>Związek Banków Polskich</p>	<p>Kwestie wskazane w art. 8 pkt 5 lit. B tj. wydłużenie czasu na interakcję oraz możliwość elastycznego dostosowywania czasu mogą okazać się utrudnione lub niemożliwe. Konsekwencją takiego rozwiązania może być także znaczące obniżenie poziomu bezpieczeństwa usług świadczonych przez banki klientom. Wydaje się, że w tym wypadku należy zważyć dwie wartości - ułatwienia w obszarze dostępności oraz bezpieczeństwa usług świadczonych przez banki (w kontekście potencjalnych strat, które mogą ponieść klienci)</p>	<p>brak</p>	<p>W tym kontekście zwracamy uwagę na postanowienia wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego, Rekomendacji dotyczącej bezpieczeństwa transakcji płatniczych dokonywanych w internecie przez banki, krajowe instytucje płatnicze, krajowe instytucje pieniądza elektronicznego i spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe, której celem jest ujednolicenie zakresu minimalnych wymogów dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa płatności internetowych w związku ze świadczeniem usług płatniczych oferowanych przez banki, krajowe instytucje pieniądza elektronicznego i spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe. Zgodnie z Rekomendacją 9 dostawcy usług płatniczych powinni ograniczyć liczbę prób logowania lub uwierzytelnienia, określić zasady wygaszania sesji usług płatności internetowych oraz ustalić</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – ustawowy wymóg wydłużenia czasu na interakcję oraz możliwość elastycznego dostosowania czasu wynika z załącznika I sekcji I pkt 2 lit. m dyrektywy 2019/882. Wymóg nie precyzuje minimalnej ani maksymalnej długości czasu na interakcję. Przepis ten pozostawia możliwość elastycznego dostosowania czasu, zgodnie z innymi obowiązującymi przepisami, w tym regulacjami w dziedzinie bezpieczeństwa transakcji płatniczych.</p>
----------------------------	--------------------------------	--	-------------	--	--

				<p>ograniczenia czasowe ważności uwierzytelnienia.</p> <p>Stosując na potrzeby uwierzytelnienia hasła jednorazowe, dostawcy usług płatniczych powinni zapewnić, aby okres ważności haseł był ograniczony do niezbędnego minimum. Dostawcy usług płatniczych powinni określić maksymalną liczbę nieudanych prób logowania lub uwierzytelniania, po których odstęp do usługi płatności internetowej jest blokowany (tymczasowo lub na stałe). Dostawcy usług płatniczych powinni stosować bezpieczną procedurę ponownej aktywacji zablokowanych usług płatności internetowych. Dostawcy usług płatniczych powinni określić maksymalny okres, po którym nieaktywne sesje usług płatności internetowych są automatycznie zamykane.</p> <p>Dzięki obecnie obowiązującej praktyce możliwe jest wykrycie ewentualnych błędów w poleceniu przelewu czy korzystaniu z konta przez</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>osobę nieuprawnioną. Wartym zaznaczenia jest ponadto fakt, że obowiązek silnego uwierzytelnienia wynika z Dyrektywy 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zgodnie z którą państwa członkowskie zapewniają, by dostawca usług płatniczych stosował silne uwierzytelnienie klienta, w przypadku gdy płatnik: a) uzyskuje dostęp do swojego rachunku płatniczego w trybie online, b) inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą, c) przeprowadza czynność za pomocą kanału zdalnego, która może wiązać się z ryzykiem oszustwa płatniczego lub innych nadużyć. Zwracamy uwagę na wszelkie kwestie związane z bezpieczeństwem i ewentualną sprzeczność ustawy z obowiązującymi już regulacjami wszędzie tam, gdzie przewiduje ona konieczność wydłużenia czasu dostępności usług. W naszej ocenie pierwszeństwo powinny</p>	
--	--	--	--	--	--

				mieć względy bezpieczeństwa.	
Art. 8 pkt 5 lit. C	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Zgodnie z uwagami dotyczącymi art. 5 pkt 12, powinno zostać użyte pojęcie "technologiami asystującymi". Nie każdy produkt daje możliwość połączenia z technologiami asystującymi.	c) oprogramowanie i sprzęt służące do łączenia się z technologiami asystującymi	brak	Uwaga nieuwzględniona – wymóg zapewnienia możliwości połączenia produktu z narzędziami wspomagającymi wynika z Załącznika I sekcji I pkt 2 lit. n dyrektywy 2019/882. Stosowane w ustawie pojęcie „narzędzia wspomagające” jest pojęciem szerszym od zaproponowanego terminu, obejmującym zarówno rozwiązania technologiczne, oprogramowanie, jak i sprzęt stosowany w celu poprawy funkcjonalności podczas korzystania z produktu albo usługi przez osoby ze szczególnymi potrzebami.

--	--	--	--	--	--

Art. 9 ust. 1 pkt 2 lit.b	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	<p>W powszechnym rozumieniu “aktywowanie” oznacza “włączenie”. Sposób korzystania z ekranu dotykowego przy włączonym czytniku ekranu zasadniczo różni się od standardowej obsługi. Inne rozwiązania dostępności także mogą się różnić. Jeżeli zaś przez “aktywację” należy rozumieć to, by rozwiązania nie są systemowo wyłączone, jest to warunek słuszny. Jednak w tym przypadku treść przepisu należy doprecyzować, mając na względzie powyższą kwestię.</p>	brak	brak	Uwaga uwzględniona – przepis został przeredagowany.
------------------------------	--	---	------	------	---

Art. 9 ust.2	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Niniejszy przepis należy doprecyzować, tak by nie budził wątpliwości interpretacyjnych.	Występujące w terminalu samoobsługowym klawisze i przełączniki są oznaczone przez odpowiedni kontrast oraz są możliwe do rozpoznania dotykiem.	brak	Uwaga uwzględniona.
--------------	--	---	--	------	---------------------

Art. 11 pkt 1 lit.c	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Należy doprecyzować użyte sformułowanie w projekcie ustawy. Intencja tego przepisu jest niezrozumiała. Technologie asystujące, jeżeli nawet generują zakłócenia, to jest to część ich działania.	brak	brak	Uwaga nieuwzględniona - obowiązek eliminowania zakłóceń ze strony narzędzi wspomagających przez konsumenckie urządzenia końcowe z interaktywnymi zdolnościami obliczeniowymi wynika z Załącznika I sekcji I pkt 2 lit. o (III) dyrektywy 2019/882.
---------------------	--	---	------	------	--

<p>Art. 12 pkt 2</p>	<p>Polski Związek Głuchych</p>	<p>Użyte w przedmiotowym przepisie sformułowania wymagają doprecyzowania, analogicznie jak w art. 7 przedmiotowego projektu. Warto zwrócić uwagę na występowanie w całym projekcie sformułowania "więcej niż jednego kanału sensorycznego", dla zapewnienia dostępności dla osób głuchych taki zapis jest właściwie nic nie znaczący. Dla przykładu tekst mówiony (zmysł słuchu) zamienimy na pisany (zmysł wzroku) i dla osób głuchych taka usługa nie będzie dostępna.</p> <p>Wykorzystywanie zmysłu wzroku u osób głuchych nie oznacza tekstu pisanego, co może być tak odbierane przez zobowiązanych do przestrzegania przepisów ustawy.</p>	<p>Dodanie pkt 26 w art. 5 zawierającego definicję "czcionek w odpowiednim rozmiarze i kształcie", zgodnie z treścią uwagi.</p> <p>Dodanie pkt 27 w art. 5, zawierającego definicję tego pojęcia.</p>	<p>Tekst winien być czytelny dla osób z problemami ze wzrokiem. Wskazane wymagania, jakie winien spełniać tekst, są optymalne. Brak takiego doprecyzowania spowoduje pełną dowolność w interpretacji pojęcia "czcionki w odpowiednim rozmiarze lub kształcie".</p> <p>Brak takiego doprecyzowania spowoduje chaos i dowolność interpretacji zapisu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona –</p> <p>W związku z postępującym rozwojem technologicznym i różnorodnymi podejściami do projektowania, tworzenie technicznych wymogów i standardów dostępności byłoby rozwiązaniem nieracjonalnym.</p> <p>Byłoby to niepraktyczne również z punktu widzenia regulacji prawnej, gdyż każda zmiana standardu wiązałaby się z potrzebą nowelizacji wszystkich przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy dyrektywy przewidują utworzenie normy europejskiej dla tego konkretnego aktu prawnego, która będzie brała pod uwagę najnowszy standard WCAG. Norma jest w trakcie opracowywania,</p>
----------------------	--------------------------------	--	---	---	---

		<p>Osoby głuche wykorzystują zmysł wzroku do odbioru ich własnego, naturalnego języka - polskiego języka migowego, który jest wizualno - przestrzenny.</p>			<p>instytucje normalizacyjne pracują nad jej ostatecznym kształtem. Dostępne są także dobre praktyki i specyficzne wymogi techniczne, z których mogą korzystać zarówno producenci, jak i organy nadzoru. Założenie ustawy jest takie, że przedsiębiorcy mogą korzystać z obowiązujących norm i standardów, ale nie muszą, tak długo jak wymóg funkcjonalny określony w ustawie jest spełniony.</p>
--	--	--	--	--	--

12 pkt 4, 14 pkt 1, art. 16, pkt 1, art. 17 pkt 5, art. 18 pkt 2	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	<p>“Kompatybilność” nie jest jedną z czterech zasad, ale jedną z 13 wytycznych. W Dyrektywie użyto pojęcia “robustness”, a w standardzie WCAG “robust”.</p> <p>W oficjalnym tłumaczeniu WCAG zostało przetłumaczone na “solidność”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Art. 12 pkt 4 w sposób jednolity, postrzegalność, funkcjonalność, zrozumiałość i solidność stron internetowych, w tym powiązanych z nimi aplikacji internetowych i usług świadczonych za pomocą urządzeń mobilnych, w szczególności aplikacji mobilnych. • Art. 14 pkt 1 udostępnianie postrzegalnych, funkcjonalnych, zrozumiałych i solidnych elektronicznych przewodników po programach oraz informacji o udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 576 oraz z 2022 r. poz. 501). • Art. 16 pkt 1 postrzegalne, funkcjonalne, zrozumiałe i solidne metody identyfikacji, składania podpisów elektronicznych, zabezpieczeń i usług płatniczych. 	<p>Komentowany zapis jest oczywistym odniesieniem do standardu Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) oraz normy EN-301549. Jest to także nawiązanie do ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Jednak “kompatybilność” nie jest jedną z czterech zasad, ale jedną z 13 wytycznych. W Dyrektywie użyto pojęcia “robustness”, natomiast w standardzie WCAG “robust”.</p> <p>W oficjalnym tłumaczeniu standardu WCAG zostało przetłumaczone na “solidność”. Wydaje się, że skorzystanie z powszechnie stosowanego standardu i normy europejskiej jest w tym przypadku ważniejsze od spójności z błędnymi definicjami z ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - W ramach transpozycji prawa Unii Europejskiej prawodawca polski jest zobligowany do wdrożenia do krajowego porządku prawnego i uwzględnienia kultury prawnej danego państwa członkowskiego. Oznacza to także konieczność wzięcia pod uwagę legalnych definicji pojęć już obowiązujących w prawie polskim. Funkcjonowanie pojęcia “kompatybilność” w polskim obrocie prawnym, przemawia za użyciem tego pojęcia zgodnie z tłumaczeniem na język polski dyrektywy 2019/882.</p>
---	--	---	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Art. 17 pkt 5 możliwość wyboru alternatywnego sposobu przedstawienia treści pliku książki elektronicznej zapewniającego jej postrzegalność, funkcjonalność, zrozumiałość i solidność. • Art. 18 pkt 2 postrzegalność, funkcjonalność, zrozumiałość i solidność funkcji i metod służących identyfikacji stron usługi, zachowaniu bezpieczeństwa oraz dokonywaniu płatności, podpisów elektronicznych i usług płatniczych stanowiących część usługi 		
--	--	--	--	--	--

Art. 14	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	<p>Artykuł wymaga doprecyzowania i dodania, że audiodeskrypcja będzie uruchamiała się automatycznie. Tłumacza języka migowego widzą wszyscy widzowie, mimo że zdecydowanej większości nie jest potrzebny. Natomiast audiodeskrypcję trzeba uruchomić samodzielnie. Większość osób niewidomych nie jest w stanie tego zrobić, ze względu na nieudźwiękowione telewizory i dekodery. Audiodeskrypcja powinna uruchamiać się automatycznie. Osoby widzące mogą ją z łatwością wyłączyć.</p>	Doprecyzowanie artykułu i dodanie, że audiodeskrypcja będzie uruchamiała się automatycznie.	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – automatyczne uruchamianie audiodeskrypcji wykracza poza zakres wymogów dostępności produktów i usług przewidziany w dyrektywie 2019/882, która opracowana została z uwzględnieniem wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie zdecydowano o przyjęciu przepisów dyrektywy w oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
---------	---	--	---	------	--

<p>Art 14 pkt 1</p>	<p>Związek Cyfrowa Polska</p>	<p>Propozycja dotyczy rozszerzenia punktu 1.) Art 14. o wyszczególnienie elementów dostępności (usługi dostępu) audiowizualnych usług medialnych oraz o konstatację istotności jakości przygotowania tychże elementów dostępności a w szczególności tłumaczenia języka migowego</p>	<p>Art 14. W ramach usług dostępu do audiowizualnych usług medialnych zapewnia się:</p> <p>1.) udostępnianie postrzegalnych, funkcjonalnych, zrozumiałych i kompatybilnych elektronicznych przewodników po programach oraz informacji o udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 576 oraz z 2022 r. poz. 501) oraz rozporządzenia KRRiT, a w szczególności następujących elementów dostępności (usługi dostępu) audiowizualnych usług medialnych, takich jak napisy dla osób niesłyszących i niedosłyszących, audiodeskrypcja, napisy czytane i tłumaczenia na język migowy. Istotne jest by elementy dostępności były w pełni przekazywane z odpowiednią jakością umożliwiającą ich właściwe wyświetlenie oraz</p>	<p>Wyróżnione elementy usług dostępności i skierowanie uwagi na „jakość” tych elementów jest sygnalizowane w EAA, załącznik I, sekcja IV pkt b), lit (ii): upewnianie, by elementy dostępności (usługi dostępu) audiowizualnych usług medialnych, takie jak napisy dla osób niesłyszących i niedosłyszących, audiodeskrypcja, napisy czytane i tłumaczenie na język migowy, były w pełni przekazywane z odpowiednią jakością umożliwiającą ich właściwe wyświetlenie oraz zsynchronizowane z dźwiękiem i wideo, a jednocześnie by umożliwiały sterowanie ich wyświetlaniem i wykorzystywaniem przez użytkownika. Takie dodatkowe skupienie się na jakości elementów dostępności, a w szczególności na lektorze języka migowego w usługach audiowizualnych jest istotne, gdyż często to ostatnie nie spełnia oczekiwań osób niepełnosprawnych. W</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – przepisy projektowanej ustawy regulują dostęp do audiowizualnych usług medialnych, a nie dotyczą tworzenia tych udogodnień. Jakość będąca wynikiem zastosowania czterech kryteriów: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości i kompatybilności, ma zostać zapewniona jedynie w zakresie elektronicznych przewodników po programach. Jakość, o której mowa, stanowi jednak odniesienie do usług dostępu do tych udogodnień, a nie do samych udogodnień.</p>
---------------------	-------------------------------	---	---	---	--

			<p>zsynchronizowane z dźwiękiem i wideo, a jednocześnie by umożliwiły sterowanie ich wyświetlaniem i wykorzystywaniem przez użytkownika.</p>	<p>roku 2021 do rąk Rzecznika Praw Obywatelskich trafiło około 200 skarg na zbyt małego lektora języka migowego w programach telewizyjnych i warto dodatkowo wzmocnić tę potrzebę w ustawie (pismo RPO Adama Bodnara nr. XI.812.10.2020.MW do Prof. Piotra Glińskiego z 29.12.2020r)</p>	
--	--	--	--	--	--

Art. 14 pkt 2	Związek Cyfrowa Polska	<p>Propozycja dotyczy referencji do nowszej wersji Ustawy o Radiofonii i Telewizji niż podana w tymże punkcie:</p> <p>„udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami dostarczane przez dostawcę audiowizualnych usług medialnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji o jakości umożliwiającej ich właściwe wyświetlanie, zsynchronizowanie z dźwiękiem i obrazem oraz sterowanie nimi przez użytkownika.”</p>	<p>Propozycja:</p> <p>Art 14</p> <p>2. udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami dostarczane przez dostawcę audiowizualnych usług medialnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o radiofonii i telewizji o jakości umożliwiającej ich właściwe wyświetlanie, zsynchronizowanie z dźwiękiem i obrazem oraz sterowanie nimi przez użytkownika</p>	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona - ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. była ustawą o zmianie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji i stanowi jej nowelizację. Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z 2002 r. w sprawie ”Zasad techniki prawodawczej”, powołując się na daną podstawę prawną należy podać nazwę aktu prawnego oraz dzień jego wydania. Informację o późniejszych zmianach można uwzględnić jedynie podając, w nawiasie, oznaczenie dziennika urzędowego, w którym został ogłoszony ten akt i jego zmiany albo jego zmiany albo ostatni tekst jednolity i jego zmiany.</p>
---------------	------------------------	--	---	------	--

Art 16	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	brak	Usługi bankowości detalicznej należy poszerzyć o dokumenty, w tym umowy, wysyłane w dostępnych formatach, m.in. w wersji elektronicznej.	brak	Uwaga nieuwzględniona – zakres przedmiotowy niniejszego projektu ustawy wynika z przepisów dyrektywy 2019/882, która została opracowana uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania sektora usług bankowości detalicznej w Polsce, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w zakresie dostępności usług bankowości detalicznej w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
--------	---	------	---	------	---

<p>Art. 16 pkt 2</p>	<p>Polski Związek Głuchych</p>	<p>W środowisku osób słyszących obserwowany jest problem związany z przeświadczeniem o możliwości skomunikowania się z osobą głuchą poprzez napisanie tekstu na kartce, przedstawienie dokumentu/umowy do przeczytania, a nawet wypowiadanie słów w sposób głośny, wyraźny i powolny. Żadna z powyższych metod nie jest właściwa i nie prowadzi do realnego porozumienia się z osobą głuchą - w tym ostatnim przypadku z przyczyn oczywistych, w przypadku prób porozumiewania się z osobą głuchą za pomocą informacji pisemnych z tej przyczyny, że znaczna część osób niesłyszących nie zna języka polskiego w piśmie w wystarczającym zakresie, posługując się nim jedynie w</p>	<p>po słowach "zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy" winny znaleźć się słowa "w tym w języku migowym (PJM).Przepis art. 6 pkt 3 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz.1696 z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.</p>	<p>Konieczność zapewnienia udziału tłumacza języka migowego podczas dokonywania czynności z zakresu usług bankowości detalicznej.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – zakres przedmiotowy niniejszego projektu ustawy wynika z przepisów dyrektywy 2019/882, która została opracowana uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania sektora usług bankowości detalicznej w Polsce, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w zakresie dostępności usług bankowości detalicznej w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
----------------------	--------------------------------	---	--	---	---

		<p>stopniu bardzo podstawowym. Język polski jest dla przeważającej części osób głuchych językiem obcym, językiem drugim. Językiem pierwszym jest język migowy (PJM). Jednocześnie obserwowane są również sytuacje, w których osoba głucha działając bez pomocy tłumacza języka migowego podejmuje czynności i zawiera umowy ewidentnie niekorzystne ekonomicznie, nie posiadając wystarczającej wiedzy i rozeznanie o dokonywanej czynności i bazując na własnych wyobrażeniach o niej.</p> <p>Przykładowo obserwowane są sytuacja zawierania przez osoby głuche umów kredytowych na ewidentnie niekorzystnych warunkach, połączonych z umowami o karty</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p> kredytowe lub ubezpieczenie kredytu, których koszt jest nieadekwatny do kwoty uzyskiwanego kredytu. Stąd też wydaje się, że realizując cel Dyrektywy, którym jest zapewnienie samodzielności osobom o szczególnych potrzebach, a także zważając na poważne potencjalne niekorzystne konsekwencje finansowe zawarcia umowy bez stosownego rozeznania osoby głuchej, celowe byłoby precyzyjne określenie obowiązku zapewnienia udziału tłumacza języka migowego przy dokonywaniu przez osoby głuche czynności bankowych z zakresu bankowości detalicznej, który byłby w stanie w sposób precyzyjny i pełny wyjaśnić osobie niesłyszącej treść </p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>dokonywanej czynności. Biorąc pod uwagę fakt, iż usługi bankowości detalicznej świadczą banki będące dużymi podmiotami gospodarczymi, a co za tym idzie stabilnymi ekonomicznie - nie będzie stanowiło uszczerbku dla nich zapewnienie usługi tłumacza języka migowego, analogicznie do obowiązku, jaki mają podmioty publiczne.</p>			
--	--	---	--	--	--

Art. 17 pkt 1	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Obowiązek synchronizacji powinien dotyczyć nagrania lektorskiego, a nie każdego dźwięku. Dźwiękiem może być podkład muzyczny, którego nie da się synchronizować z tekstem. Można też wskazać wyłączenie dla pewnych elementów dźwiękowych.	w przypadku gdy książka elektroniczna zawiera oprócz tekstu także nagranie lektorskie – synchronizację tekstu i nagrania lektorskiego	brak	Uwaga nieuwzględniona – Książka elektroniczna (e-book) nie zawiera w swojej definicji nagrania lektorskiego. Nagranie dźwiękowe, zawierające odczytany przez lektora tekst publikacji książkowej, to właściwość książki mówionej (audiobooka).
------------------	--	--	---	------	--

Art. 17 pkt 2	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	Użycie pojęcia „interoperacyjności” jest wystarczające do rozumienia zapisu w ustawie.	interoperacyjność pliku książki elektronicznej z technologiami asystującymi	brak	Uwaga nieuwzględniona – zapis zaproponowany w projekcie ustawy jest bardziej szczegółowy i nie pozostawia wątpliwości interpretacyjnych co do znaczenia pojęcia „interoperacyjności” pliku książki elektronicznej z narzędziami wspomagającymi.
------------------	--	--	---	------	---

<p>Art. 17 pkt 2</p>	<p>Polska Izba Książki</p>	<p>W ramach usług rozpowszechniania książek elektronicznych zapewnia się: 2) interoperacyjność pliku książki elektronicznej z narzędziami wspomagającymi zapewniającą kompatybilność i funkcjonalność narzędzi wspomagających z plikiem książki elektronicznej;</p>	<p>interoperacyjność pliku książki elektronicznej z narzędziami wspomagającymi wskazanymi przez dostawcę/wydawcę/producenta zapewniającą kompatybilność i funkcjonalność narzędzi wspomagających z plikiem książki elektronicznej;</p>	<p>Nie jest możliwe zapewnienie interoperacyjności każdego pliku książki elektronicznej ze wszystkimi narzędziami wspomagającymi istniejącymi obecnie lub tym bardziej tymi, które powstaną w przyszłości, dlatego uzasadnione jest aby dostawca/wydawca/producent mógł wskazać narzędzie, które zapewni kryteria sukcesu zgodnie z definicją dostępności.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - zakres przedmiotowy niniejszego projektu ustawy wynika z przepisów dyrektywy 2019/882, która została opracowana uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Dodanie do treści art. 17 pkt 2 zaproponowanego rozwiązania stanowiłoby zawężenie zakresu przedmiotowego przepisu i mogłoby spowodować ograniczanie w zapewnianiu interoperacyjności pliku książki elektronicznej z narzędziami wspomagającymi.</p>
----------------------	----------------------------	---	--	--	--

Art. 19 ust. 2	Związek Banków Polskich	Pragniemy wskazać, że w ramach obu ustępów art. 19 mamy do czynienia z pewną sprzecznością logiczną, która może utrudniać jego praktyczne wdrożenie. W ust. 1 wskazuje się możliwość wprowadzenia, w uzasadnionych przypadkach, niższych standardów dostępności. Jednak w ust. 2 ogranicza tę możliwość do równoważnego poziomu dostępności w stosunku do ogólnych przepisów. Konieczne byłoby skoordynowanie przesłania merytorycznego w ramach tego artykułu.	brak	brak	Uwaga uwzględniona – przepis został przeredagowany.
-------------------	-------------------------	---	------	------	---

Art. 20	Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)	<p>W pełni popieramy słusznie wprowadzoną w art. 20 instytucję domniemania zgodności, o której mowa w ustawie, jeśli tylko stosowane rozwiązania są zgodne z odpowiednimi postanowieniami norm zharmonizowanych lub specyfikacji technicznych. Należy jednak w tym miejscu wskazać, że:</p> <p>a) ustawa powinna przewidywać analogiczne domniemanie dla wszystkich produktów i usług, a nie jak obecnie - odnoszące się do ich bardzo wąskiej kategorii;</p> <p>b) rozszerzyć katalog odniesień do na kodeksy dobrych praktyk lub inne regulacje branżowe. Samo odesłanie do norm zharmonizowanych i specyfikacji technicznych nie</p>	brak	<p>Ustawa nie zapewnia żadnej możliwości weryfikacji czy zastosowane przez przedsiębiorcę rozwiązania są zgodne z wymaganiami dostępności. Brak takiej możliwości prowadzi do sytuacji, w której podmiot gospodarczy - mimo zachowania należytej staranności w działaniu - do dnia kontroli nie ma pewności, czy stosowane przez niego rozwiązania zostaną uznane przez organ kontroli za zgodne z wymogami czy nie. A przecież przedsiębiorcy powinny mieć możliwość poszukiwania coraz to nowszych i optymalniejszych rozwiązań.</p> <p>Brak wyznaczenia minimalnego standardu tworzy niepewność zarówno po stronie przedsiębiorcy, który nie wie czy spełnia wymogi ustawowe, jak i po stronie organów nadzoru, które będą zmuszone stosować sankcje, w oparciu o nieostre kryteria. Natomiast źródłem tych</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – regulacja ustawowa nie stosuje odesłań do regulacji branżowych. Wprowadzenie możliwości weryfikacji czy zastosowane przez przedsiębiorcę rozwiązania są zgodne z wymogami dostępności wymagałoby każdorazowego przeprowadzenia kontroli przez uprawniony organ, co stanowiłoby dla tych organów nieproporcjonalne obciążenie.</p>
---------	--	---	------	--	--

		<p>wydaje się być wystarczające.</p> <p>Ponadto, w naszej ocenie ustawa powinna również przewidywać możliwość wystąpienia o wiążącą opinię do organów kontroli, w zakresie oceny czy podejmowane działania spełniają ustawowe wymogi dostępności</p>		<p>minimalnych standardów powinny być tak samo branżowe akty samoregulacyjne co prawo stanowione.</p>	
--	--	--	--	---	--

Art. 20 ust. 1	Związek Pracodawców AGD	Rekomendujemy wskazanie źródła lub doprecyzowanie o jakie „odpowiednie” normy zharmonizowane chodzi w w/w artykule o domniemaniu zgodności. Zwykle każdy produkt spełnia co najmniej kilka różnych norm zharmonizowanych.	brak	brak	Uwaga nieuwzględniona – przepis wskazuje, że domniemanie zgodności dotyczy norm zharmonizowanych lub specyfikacji technicznych lub ich części, w takim zakresie, w jakim wymogi dostępności określone w ustawie są objęte danymi normami. Katalog norm nie jest zamknięty, zatem ich wymienianie wydaje się być niezasadne.
-------------------	-------------------------	---	------	------	---

<p>Art. 21 ust. 3 pkt 1</p>	<p>Polska Izba Książki</p>	<p>stosunek kosztów netto związanych ze spełnieniem określonego wymogu dostępności do ogólnych kosztów produkcji, dystrybucji lub importu produktu lub świadczenia usługi w zakresie wydatków operacyjnych i kapitałowych, ponoszonych przez podmiot gospodarczy;</p>	<p>stosunek kosztów netto związanych ze spełnieniem określonego wymogu dostępności do ogólnych kosztów produkcji, dystrybucji lub importu lub świadczenia danej usługi w zakresie wydatków operacyjnych i kapitałowych, ponoszonych przez podmiot gospodarczy;</p>	<p>Konieczne jest doprecyzowanie, że chodzi o stosunek kosztów netto dostosowania do wymogów dostępności danej usługi do ogólnych kosztów świadczenia tej konkretnej usługi (a nie wszystkich usług w ogólności). W ramach jednego podmiotu gospodarczego może być kilka rodzajów usług, które będą wymagały dostosowania. Każda z usług powinna być oceniana oddzielnie.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
---------------------------------	----------------------------	---	--	---	----------------------------

<p>Art. 21 ust. 3 pkt 3</p>	<p>Polska Izba Książki</p>	<p>stosunek kosztów netto związanych ze spełnieniem wymogów dostępności do przychodów netto danego podmiotu gospodarczego ze sprzedaży.</p>	<p>stosunek kosztów netto związanych ze spełnieniem wymogów dostępności danej usługi do przychodów netto podmiotu gospodarczego ze sprzedaży ocenianej usługi</p>	<p>Konieczne jest doprecyzowanie, że chodzi o stosunek kosztów netto dostosowania danej usługi do wymogów dostępności do przychodów netto podmiotu gospodarczego ze sprzedaży tej konkretnej ocenianej usługi. W ramach jednego podmiotu gospodarczego może być kilka rodzajów usług, które będą wymagały dostosowania. Każda usługa powinna być oceniana oddzielnie zarówno w odniesieniu do ogólnych kosztów, jak i do przychodów ze sprzedaży tej konkretnej usługi (a nie całej sprzedaży w ogólności).</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
---------------------------------	----------------------------	---	---	---	----------------------------

Art. 21 ust. 9	Związek Banków Polskich	Sugerujemy ponowne rozważenie zasadności ujmowania w przepisach swoistej instytucji "donosu na samego siebie", jak to ma miejsce w art. 21 ust. 9. Wydaje się to sprzeczne z nadrzędną zasadą prawa - wykluczeniem zmuszania do samooskarżenia (nemo tenetur se ipsum accusare) i rodzi wręcz pytanie o zgodność z zasadami demokratycznego państwa prawnego.	brak	Ustawa przewiduje rozbudowane narzędzia kontroli przedsiębiorców. Daje podmiotom nadzorującym szerokie spektrum możliwości pozyskania informacji. Konstruuje procedurę wnoszenia skargi na przedsiębiorcę (reżim składania reklamacji). Do tego dodać trzeba, że ustawa nakazuje przedsiębiorcom obszerne informowanie o sposobie zapewnienia dostępności, publikowanie tych informacji, podawanie w regulaminach.	Uwaga nieuwzględniona – art. 21 ust. 9 jest przepisem chroniącym przedsiębiorców i dającym im możliwość wyłączenia się spod obowiązku zapewniania spełniania wymogów dostępności. Zakłada on poinformowanie przez podmiot gospodarczy o wyłączeniu ze spełniania wymogów dostępności, a nie poinformowanie o niespełnianiu wymogów, tj. "donos na samego siebie".
-------------------	-------------------------	---	------	--	---

Art. 21 ust. 12	Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego	Przepis ten wyłącza spod zastosowania art. 21, ust. 1, pkt. 2 podmioty gospodarcze, które w celu zwiększenia dostępności produktu lub usługi otrzymują finansowanie z publicznych lub prywatnych źródeł innych niż zasoby własne	Wykreślenie proponowanego przepisu ust. 12	Do publicznych lub prywatnych źródeł finansowania można zaliczyć najbardziej pospolite formy inwestycji i rozwoju biznesu jak np. kredyt lub pożyczkę. Firmy z sektora MŚP cechuje często niski kapitał własny, co siłą rzeczy świadczy o ich „uzależnieniu” od ww. form wsparcia finansowego. Przepis w obecnym stanie uniemożliwia takim podmiotom skorzystanie z wyłączenia, o którym mowa w art. 21, ust. 1, pkt.2 projektu ustawy, przez uznanie wymogów ustawy za „nieproporcjonalne obciążenie”. Należy pamiętać o tym, że jeżeli nawet przedsiębiorca skorzysta z tej czy innej formy finansowania w celu sprostania wymogom określonym w ustawie, to może z tych bądź innych powodów nie osiągnąć wymaganego poziomu dostępności (np. z uwagi na nieprzewidywalny wzrost kosztów, związanych z wybranym przez niego rozwiązaniem). W takiej sytuacji przedsiębiorca zostaje „przyparty do	Uwaga częściowo uwzględniona – przepis został przeformułowany.
-----------------	---	--	--	--	--

				<p>ściany” mając do wyboru zaciągnięcie kolejnego kredytu (który nie wiadomo, czy zostanie udzielony, i który ewidentnie już nie opłaca się) bądź zostać narażonym na bardzo wysokie kary od organu nadzoru rynku.</p>	
--	--	--	--	--	--

Art. 21 ust. 12	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Przepis ten wyłącza spod zastosowania art. 21, ust. 1, pkt. 2 podmioty gospodarcze, które w celu zwiększenia dostępności produktu lub usługi otrzymują finansowanie z publicznych lub prywatnych źródeł innych niż zasoby własne	Wykreślenie proponowanego przepisu ust. 12	Do publicznych lub prywatnych źródeł finansowania można zaliczyć najbardziej pospolite formy inwestycji i rozwoju biznesu jak np. kredyt lub pożyczkę. Firmy z sektora MŚP cechuje często niski kapitał własny, co siłą rzeczy świadczy o ich „uzależnieniu” od ww. form wsparcia finansowego. Przepis w obecnym stanie uniemożliwia takim podmiotom skorzystanie z wyłączenia, o którym mowa w art. 21, ust. 1, pkt.2 projektu ustawy, przez uznanie wymogów ustawy za „nieproporcjonalne obciążenie”. Należy pamiętać o tym, że jeżeli nawet przedsiębiorca skorzysta z tej czy innej formy finansowania w celu sprostania wymogom określonym w ustawie, to może z tych bądź innych powodów nie osiągnąć wymaganego poziomu dostępności (np. z uwagi na nieprzewidywalny wzrost kosztów, związanych z wybranym przez niego rozwiązaniem). W takiej sytuacji przedsiębiorca zostaje „przyparty do	Uwaga częściowo uwzględniona - przepis został przeformułowany.
-----------------	--	--	--	--	--

				<p>ściany” mając do wyboru zaciągnięcie kolejnego kredytu (który nie wiadomo, czy zostanie udzielony, i który ewidentnie już nie opłaca się) bądź zostać narażonym na bardzo wysokie kary od organu nadzoru rynku.</p>	
--	--	--	--	--	--

Art. 21	Polski Związek Głuchych	Zaproponowana treść zapisu może dawać zbyt dużą swobodę co do oceny, przez podmiot gospodarczy, czy zmiana produktu albo usługi powoduje istotną zmianę tego produktu lub usługi oraz czy jest zbyt dużym obciążeniem dla niego. To może ograniczać możliwość dostosowania produktów i usług, aby były dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.	Ograniczenie swobody samodzielnego decydowania	Proponowany zapis może prowadzić do dokonywania oceny wyłącznie z punktu widzenia redukcji kosztów.	Uwaga nieuwzględniona – zaproponowany w projekcie ustawy system oceny polega na pierwszeństwie oceny własnej, przeprowadzanej przez producenta lub usługodawcę zgodnie z kryteriami oceny określonymi w ustawie. Po dokonaniu oceny, producenci i usługodawcy mają obowiązek poinformować o jej wynikach organ nadzoru rynku, który w razie wątpliwości może zobowiązać podmioty do dokonania ponownej oceny. Takie rozwiązanie stanowi ograniczenie swobody samodzielnego decydowania producentów i usługodawców o ewentualnym wyłączeniu spod obowiązku zapewniania spełniania wymogów dostępności.
---------	-------------------------	--	--	---	---

Art. 24 ust. 1	Związek Pracodawców AGD	Projekt Ustawy wymaga, aby w deklaracji zgodności producent „wylistował” spełniane konkretne wymogi. W naszej ocenie taki obowiązek jest zbyt szczegółowy, ponieważ deklaracja zgodności ma na celu tylko potwierdzenie spełniania wymogów określonych w przepisach. Oznacza to, że producent umieszcza w deklaracji wszystkie nazwy np. dyrektyw lub norm zharmonizowanych bez podawania szczegółowych specyfikacji wymaganych przez daną regulację	Proponujemy rozważenie rezygnacji z tego zapisu, ponieważ wykracza on poza obecnie stosowane zasady w sporządzaniu deklaracji zgodności.	brak	Uwaga nieuwzględniona - wymóg szczegółowego opisu rozwiązań przyjętych w celu spełnienia odpowiednich wymogów dostępności w przypadku niezastosowania lub częściowego zastosowania norm zharmonizowanych wynika z załącznika IV, pkt 2 lit b) dyrektywy 2019/882.
-------------------	-------------------------	--	--	------	---

Art. 25 ust. 3	Związek Pracodawców AGD	Przepisy mówią, iż producent musi umieścić na produkcie adres oraz dane kontaktowe podawane w języku polskim. Obecne przepisy wspólnego rynku dopuszczają podawanie danych kontaktowych w innych językach niż język narodowy i jest to powszechnie praktykowane w wielu krajach. Ponadto, każdy producent może zdecydować o podaniu tylko jednego adresu do kontaktu w całej UE. Pozwala to na uniknięcie nadmiernych kosztów związanych z produkowaniem obudów urządzeń tylko na danych rynek.	Postulujemy rezygnację z wymogu umieszczania adresu w języku polskim. Chcąc zobrazować problem możemy posłużyć się popularnym zwrotem „address:” lub „Street”. Użycie tych nazw w korespondencji nie utrudnia kontaktu z producentem. Wprowadzanie wymogu umieszczania adresu w języku polskim stworzy dodatkowy wymóg tylko dla produktów z polski.	brak	Uwaga nieuwzględniona – wymóg umieszczania na produkcie danych kontaktowych w języku łatwo zrozumiałym wynika z art. 7 ust. 6 dyrektywy 2019/882. Ze względu na zakres terytorialny obowiązywania niniejszej ustawy, za język łatwo zrozumiały przyjmuje się język polski. Język angielski lub inny język obcy może stanowić barierę w odbiorze dla polskich konsumentów, a co za tym idzie stanowić zaprzeczenie celu dyrektywy oraz ustawy, jakim jest zapewnianie dostępności.
Art. 25 ust. 4	Związek Pracodawców AGD	Pragniemy zwrócić uwagę, że art. 7 dopuszcza udostępnianie instrukcji produktu poprzez stronę internetową.	brak	brak	Uwaga uwzględniona.

		<p>Konsekwentnie art. 25 nie powinien wymagać, aby producent dołączał do produktu instrukcje (...), ale je „udostępniał”.</p> <p>Wymóg dołączania instrukcji wiąże się z obowiązkiem drukowania papierowej instrukcji.</p> <p>Z myślą o zmniejszeniu wpływu na środowisko producenci oferują w dzisiejszych czasach instrukcje elektroniczne.</p> <p>Uwzględnianie wymogów dostępności z pewnością znacznie zwiększy ilość stron każdej z instrukcji. Ich przetłumaczenie na wszystkie języki UE pochłonie znaczące dodatkowe masy papieru, który niewątpliwie można zaoszczędzić bez ryzyka utraty przejrzystości lub dostępności informacji o produkcie.</p>			
--	--	--	--	--	--

Art. 28 ust. 5	Związek Pracodawców AGD	brak	Analogicznie do uwagi do art. 25 ust. 4 proponujemy zastąpienie zwrotu „dołączane” słowem „udostępniane”.	brak	Uwaga uwzględniona.
-------------------	-------------------------	------	---	------	---------------------

<p>Art. 29 pkt 4</p>	<p>Polska Izba Książki</p>	<p>Dystrybutor ma obowiązek: (...) 4) nie udostępniać na rynku produktu, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że nie spełniania wymogów dostępności określonych w ustawie, i poinformować o tym producenta, importera i właściwy organ nadzoru rynku;</p>	<p>Dystrybutor ma obowiązek: (...) 4) nie udostępniać na rynku produktu, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że nie spełniania wymogów dostępności określonych w ustawie, i poinformować o tym producenta, importera i właściwy organ nadzoru rynku, chyba że producent wyłączony jest z obowiązku spełnienia wymogów dostępności na podstawie art. 4. pkt. 1. ustawy.</p>	<p>Projekt powinien uwzględnić kryterium podmiotowe, na podstawie którego dystrybutor będzie mógł udostępnić na rynku produkt (książkę elektroniczną) wydany przez mikroprzedsiębiorcę w zgodzie z zapisem z art. 4 pkt.1. Projekt przewiduje w art. 4. pkt. 1. wyłączenie z obowiązku wymogów dostępności określonych w ustawie mikroprzedsiębiorców. Jednocześnie art. 29 nakłada na dystrybutorów obowiązek nieudostępniania na rynku produktu, który nie spełnia tych wymogów. W konsekwencji produkty mikroprzedsiębiorców nie będą wprowadzane na rynek, co spowoduje wiele niekorzystnych dla rynku książek elektronicznych zmian, m.in. zahamowanie jego rozwoju, wykluczenie mikroprzedsiębiorców z obrotu rynkowego, zagrożenie biblioróżnorodności (co w istocie stoi w sprzeczności wobec idei dostępności), a</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – art. 4 pkt 1 odnosi się do wyłączenia spod obowiązku zapewniania spełniania wymogów dostępności usługodawców będących mikroprzedsiębiorcami, a nie producentów będących mikroprzedsiębiorcami. Niezasadne byłoby zatem odwołanie do tego przepisu w art. 29, traktującym o obowiązku informacyjnym dystrybutora względem producenta, importera oraz właściwego organu nadzoru rynku.</p>
----------------------	----------------------------	--	--	--	---

				w ostateczności spadek czytelnictwa	
--	--	--	--	--	--

Art. 31	Związek Banków Polskich	<p>Z punktu widzenia zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorców optymalnym rozwiązaniem byłoby wskazanie lub opisanie bardzo konkretnych standardów dostępności we wszystkich obszarach. Takie podejście określiłoby oczekiwania konsumentów oraz zobowiązania przedsiębiorców, co umożliwiłoby np. obiektywną ocenę w przypadku skarg. W przeciwnym wypadku trudne będzie np. przeprowadzenie weryfikacji usług danego przedsiębiorcy w celu przyznania odpowiedniego certyfikatu. Z drugiej strony należy brać pod uwagę szybki rozwój różnego rodzaju technologii wspierających osoby z niepełnosprawnościami i wynikającą z tego</p>	<p>Proponujemy, aby w ramach tego przepisu nadać Ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego obowiązek wydania w określonym terminie rozporządzenia określającego szczegółowe wymogi dostępności. W takim rozporządzeniu można wskazać np. istniejące międzynarodowe standardy w tym zakresie, takie jak WCAG (Web Content Accessibility Guidelines)</p>	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – W związku z postępującym rozwojem technologicznym i różnorodnymi podejściami do projektowania, tworzenie technicznych wymogów i standardów dostępności byłoby rozwiązaniem nieracjonalnym. Byłoby to niepraktyczne również z punktu widzenia regulacji prawnej, gdyż każda zmiana standardu wiązałaby się z potrzebą nowelizacji wszystkich przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy dyrektywy przewidują utworzenie normy europejskiej dla tego konkretnego aktu prawnego, która będzie brała pod uwagę najnowszy standard WCAG. Norma jest w trakcie opracowywania,</p>
---------	-------------------------	--	--	------	---

		konieczność częstych potencjalnych zmian ustawy.			instytucje normalizacyjne pracują nad jej ostatecznym kształtem. Dostępne są także dobre praktyki i specyficzne wymogi techniczne, z których mogą korzystać zarówno producenci, jak i organy nadzoru. Założenie ustawy jest takie, że przedsiębiorcy mogą korzystać z obowiązujących norm i standardów, ale nie muszą, tak długo jak wymóg funkcjonalny określony w ustawie jest spełniony.
--	--	--	--	--	--

<p>Art. 31 pkt 2 lit.c</p>	<p>Polska Izba Książki</p>	<p>opis i ocenę sposobu, w jaki usługa spełnia wymogi dostępności określone w ustawie, w tym opis wymogów dostępności określonych w ustawie i, w stopniu odpowiednim dla tej oceny, projekt i warunki świadczenia danej usługi;</p>	<p>opis i ocenę sposobu, w jaki usługa spełnia wymogi dostępności określone w ustawie, w tym opis wymogów dostępności określonych w ustawie oraz warunki świadczenia danej usługi</p>	<p>Wyróżniona część zapisu jest niezrozumiała w przełożeniu na konkretne zastosowanie, a zwłaszcza nie wiadomo, co to jest projekt w jego kontekście. Opis sposobu realizacji wymogów dostępności i warunki świadczenia danej usługi są wystarczające.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
----------------------------	----------------------------	---	---	--	----------------------------

Art. 31,32	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)	Postulat wyłączenia przedsiębiorców telekomunikacyjnych spod obowiązków, o których mowa w art. 31 i 32	<p>Art. 31. Usługodawca, z wyłączeniem przedsiębiorców telekomunikacyjnych w rozumieniu ustawy Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U...), zapewnia, że świadczone przez niego usługi spełniają wymogi dostępności określone w ustawie, a w szczególności: (...)</p> <p>Art. 32. 1. Usługodawca, z wyłączeniem przedsiębiorców telekomunikacyjnych w rozumieniu ustawy Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U...), dokonuje oceny dostępności pomieszczeń oraz budynków użyteczności publicznej, w których są świadczone jego usługi, w zakresie (...)</p>	<p>Na tle powyższego ogólnego stanowiska co do całokształtu Projektu pragniemy skierować uwagę Projektodawcy na regulacje dotyczące zapewniania dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, funkcjonujących z powodzeniem już od wielu lat w sektorze telekomunikacyjnym. Przepisy te będą jeszcze bardziej rozbudowywane w ramach ustawy Prawo komunikacji elektronicznej (PKE), stanowiącej implementację Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej (Dyrektywa 2018/1972), która w sposób szeroki, a zarazem szczegółowy nakłada na dostawców usług łączności elektronicznej obowiązki w zakresie zapewnienia dostępności usługi dla osób z niepełnosprawnościami. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni, w zakresie zapewniania dostępności świadczonych przez siebie usług dla osób z niepełnosprawnościami, objęci są obecnie</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - obowiązek zapewniania spełnienia wymogów dostępności produktów i usług określonych w projekcie ustawy przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych wynika z przepisów dyrektywy 2019/882, która opracowana została z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń.</p>
------------	--	--	--	--	--

				<p>następującymi regulacjami:</p> <p>1) Ustawa Prawo telekomunikacyjne</p> <p>2) Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 26 marca 2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących świadczenia udogodnień dla osób niepełnosprawnych przez dostawców publicznie dostępnych usług telefonicznych</p> <p>Warto również podkreślić, że w ramach dostępności cyfrowej UKE (jako też przyszły organ nadzoru m.in. dla usług telekomunikacyjnych) sprawuje obecnie nadzór nad dostępnością stron internetowych przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod kątem ich zgodności ze standardem WCAG, właśnie w oparciu o wspomniane wyżej rozporządzenie. Jednocześnie UKE zleca cykliczne badania co do zgodności tych serwisów z WCAG, przy ścisłym zaangażowaniu w tych badaniach osób z niepełnosprawnościami.</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Ponadto z treści samego rozporządzenia wynika szereg szczegółowych obowiązków nałożonych na dostawców usług telekomunikacyjnych związanych:</p> <p>1) w zakresie dostępności cyfrowej (m.in.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnieniem rozwiązań dostępności dla osób z niepełnosprawnością ruchu, wzroku i słuchu - zapewnieniem osobom głuchym dostępu do tłumacza polskiego języka migowego na miejscu lub zdalnie - stosowaniem urządzeń do obsługi osób słabosłyszących - zapewnieniem na stronie internetowej informacji o zakresie swojej działalności dostępnych dla wszystkich odbiorców, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami - udostępnianiem ogólnych warunków umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym cennika i regulaminu, sporządzonych na nośniku elektronicznym w formie tekstowym albo w alfabecie Braille'a, albo przy użyciu 	
--	--	--	--	---	--

				<p>dużej czcionki – warto podkreślić, że dotyczy to także informacji o danych zawartych na fakturze za usługi telekomunikacyjne</p> <p>2) w zakresie dostępności architektonicznej (m.in.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnieniem, aby obiekty, w których dokonywana jest obsługa użytkowników z niepełnosprawnościami były wolne od barier, które mogą utrudnić poruszanie się (na korytarzach, przejściach, schodach itp.) - zapewnieniem informacji na temat rozkładu pomieszczeń w formie wizualnej (tablice informacyjne, strzałki kierunkowe, inne oznaczenia) - zapewnieniem informacji na temat rozkładu pomieszczeń w formie dotykowej lub głosowej (tyflomapa, plan pomieszczeń) - zezwoleniem na wstęp do obiektu z psem asystującym - posiadaniem procedury ewakuacji uwzględniające potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. 	
--	--	--	--	---	--

				<p>Ponadto przeprowadzane są szkolenia personelu co do aktualnej wiedzy i kompetencji w zakresie dostępności i obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Dodatkowo przepisy jeszcze obowiązującej ustawy Prawo telekomunikacyjne w art. 79c ust. 1 nakładają na przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązek zapewnienia użytkownikom końcowym będącym osobami niepełnosprawnymi dostęp do świadczonych przez siebie usług telefonicznych równoważny dostępowi do usług telefonicznych, z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych.</p> <p>Jak zostało wspomniane wyżej, na etapie rządowym znajduje się projekt ustawy PKE, implementujący EKŁE, który rozbudowuje nałożone już obowiązki w zakresie zapewniania dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, w zakresie informacyjnym, a co za tym idzie – również w wymiarze technicznym</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>(funkcjonalnym), m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ramach tzw. informacji przedumownych mają znaleźć się m.in. informacje nt. wszelkich oferowanych minimalnych poziomach jakości usług, z uwzględnieniem parametrów istotnych dla użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami, jak również informacje nt. wszelkich udogodnień i usług przeznaczonych dla użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami oraz sposobie uzyskiwania ich tych informacji - na żądanie konsumenta z niepełnosprawnościami wszelkie dokumenty umowne mają być doręczane w postaci dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami. <p>Przygotowywane jest również nowe rozporządzenie Ministra Cyfryzacji w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących świadczenia usług i udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami przez dostawców publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej,</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>które w całości ma zastąpić dotychczasowe rozporządzenie z 2014 r., które poszerza obowiązki dostawców m.in. o</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dostępu alternatywnego umożliwiający realizację potrzeb użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami (w razie braku zapewnienia dostępności w zakresie wskazanym w rozporządzeniu ze względów technicznych lub prawnych) - udostępnianie informacji o wszelkich udogodnieniach dla osób z niepełnosprawnościami na swojej stronie internetowej w sposób umożliwiający odczyt maszynowy w formie dostępnej dla użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami - doprecyzowanie co do stosowanej czcionki (bezseryfowa, minimum 14 pkt-ów) - dostosowanie swojej strony internetowej, w tym serwisów do zarządzania usługami przez użytkowników końcowych oraz udostępnianych w ten sposób informacyjnych, do 	
--	--	--	--	---	--

				<p>wymagań WCAG 2.1, z uwzględnieniem poziomu AA, określonych w załączniku ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych</p> <p>- zapewnienie, z poziomu swojej strony internetowej, obsługi użytkowników końcowych będących osobami niesłyszącymi lub niemówiącymi z wykorzystaniem komunikacji audiowizualnej z tłumaczem polskiego języka migowego lub systemu językowo - migowego w czasie rzeczywistym, od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 17.00, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od prac.</p> <p>Dlatego też, mając na uwadze powyższe szczegółowe przedstawienie obowiązujących i przyszłych regulacji sektorowych, w ocenie Izby w stopniu większym niż wystarczającym wyczerpują one wymagania, o których mowa zarówno w art. 31,</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>dotyczącym zapewnienia przez usługodawcę wymogów dostępności określonych w Projekcie na poziomie nieostrym i ogólnym, jak i art. 32 w zakresie dokonywania oceny dostępności pomieszczeń oraz budynków użyteczności publicznej, w której świadczone są usługi. Wymogi określone w Projekcie albo są już realizowane na podstawie dotychczasowych lub przyszłych przepisów, albo stoją w sprzeczności z wymogami określonymi w EKłE, albo też z uwagi na ich nieprecyzyjność mogą być interpretowane i realizowane w inny sposób, niż oczekiwany, albo też są określone w zakresie mniejszym, niż to wynika z obecnie obowiązujących przepisów, dedykowanych dla rynku telekomunikacyjnego.</p>	
--	--	--	--	---	--

Art. 32	Związek Banków Polskich	brak	<p>Proponuje się, aby w tym artykule uwzględnić kolejny etap wskazujący, iż certyfikaty w zakresie dostępności wydane przez uprawnione podmioty przed dniem 28 czerwca 2025 r., zachowują swoją ważność także po wejściu w życie ustawy.</p>	<p>W przeciwnym wypadku mielibyśmy do czynienia z sytuacją, gdzie w ciągu najbliższych trzech lat zatrzymana zostanie działalność polegająca na weryfikacji dostępności, w oczekiwaniu na wejście w życie ustawy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – zgodnie z brzmieniem art. 32 ust. 2 projektowanej ustawy, certyfikaty w zakresie dostępności wydane przed 2025 r. zachowują swoją ważność także po wejściu w życie ustawy.</p>
---------	-------------------------	------	--	---	---

Art. 32 ust. 2	Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego	<p>Proponowany przepis warunkuje spełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 32, ust.1 od uzyskania certyfikatu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>	<p>Proponujemy zrezygnować z kosztownego dla przedsiębiorcy certyfikatu na rzecz oświadczenia przedsiębiorcy o spełnieniu wymagań.</p> <p>Nowe brzmienie ust. 2: „2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, uważa się za spełniony w przypadku, gdy usługodawca, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, złoży organowi nadzoru oświadczenie o spełnieniu wymogu dostępności.</p> <p>Takie oświadczenie jest weryfikowane przez organ nadzoru, organy kontrolne PIP, PIS w czasie rutynowej lub okresowej kontroli usługi lub obiektu użyteczności publicznej.”</p>	<p>Bardzo kosztowny i czasochłonny charakter procedury certyfikacji zaproponowanej w projekcie należy zastąpić zastosowaniem tak samo skutecznego oświadczenia weryfikowanego doraźnie przez organy kontroli lub nadzoru.</p> <p>Przedsiębiorcy nie mogą ponosić kolejnych kosztów na rzecz procedur i działań administracji i tym bardziej komercyjnych podmiotów sprawdzających.</p> <p>Certyfikaty co do zasady są formą dobrowolnego potwierdzenia np. wymagań lub kompetencji w grze rynkowej dla zapewniania jakości usług.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – uzyskanie certyfikatu w zakresie dostępności, o którym mowa w art. 32 ust. 2 nie jest warunkiem koniecznym, lecz jednym ze sposobów spełnienia wymogu z art. 32 ust. 1, z którego mogą skorzystać usługodawcy.</p>
----------------	---	--	--	---	---

<p>Art. 32 ust. 2</p>	<p>Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców</p>	<p>Proponowany przepis warunkuje spełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 32, ust.1 od uzyskania certyfikatu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>	<p>Proponujemy zrezygnować z kosztownego dla przedsiębiorcy certyfikatu na rzecz oświadczenia przedsiębiorcy o spełnieniu wymagań.</p> <p>Nowe brzmienie ust. 2: „2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, uważa się za spełniony w przypadku, gdy usługodawca, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, złoży organowi nadzoru oświadczenie o spełnieniu wymogu dostępności.</p> <p>Takie oświadczenie jest weryfikowane przez organ nadzoru, organy kontrolne PIP, PIS w czasie rutynowej lub okresowej kontroli usługi lub obiektu użyteczności publicznej.”</p>	<p>Bardzo kosztowny i czasochłonny charakter procedury certyfikacji zaproponowanej w projekcie należy zastąpić zastosowaniem tak samo skutecznego oświadczenia weryfikowanego doraźnie przez organy kontroli lub nadzoru.</p> <p>Przedsiębiorcy nie mogą ponosić kolejnych kosztów na rzecz procedur i działań administracji i tym bardziej komercyjnych podmiotów sprawdzających.</p> <p>Certyfikaty co do zasady są formą dobrowolnego potwierdzenia np. wymagań lub kompetencji w grze rynkowej dla zapewniania jakości usług.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – uzyskanie certyfikatu w zakresie dostępności, o którym mowa w art. 32 ust. 2 nie jest warunkiem koniecznym, lecz jednym ze sposobów spełnienia wymogu z art. 32 ust. 1, z którego mogą skorzystać usługodawcy.</p>
-----------------------	---	--	--	---	---

<p>Art. 32 ust. 3</p>	<p>Związek Banków Polskich</p>	<p>brak</p>	<p>Proponuje się następującą korektę brzmienia art. 32 ust. 3: "Usługodawca udostępnia na swojej stronie internetowej informację o dostępności pomieszczeń oraz budynków użyteczności publicznej, o której mowa w ust.1</p>	<p>Obowiązek udostępniania informacji dostępności na stronie internetowej przedsiębiorcy jest zrozumiały i pozwoli zainteresowanym osobom na pozyskanie odpowiednich informacji. Jednak wątpliwości budzi pojęcie oferty, którego użyto w ustawie. Wydaje się nie nawiązywać ono do cywilistycznego pojęcia oferty (art. 66 KC) i pozostaje niedookreślone w kontekście ustawy. Wystarczającym będzie, w naszej ocenie, wskazanie strony internetowej jako źródła informacji i przy tym usunięcie niepewności związanej z niejasnym w tej sytuacji pojęciem "oferty". Pragniemy ponadto wskazać, że związek Banków Polskich prowadzi stronę internetową "Dostępny bankomat", która pozwala zainteresowanym klientom znaleźć najbliższy do ich bieżącej lokalizacji oddział bankowy z niezbędnymi udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami. W naszej opinii, umieszczanie takich informacji na</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – przepis został preredagowany.</p>
---------------------------	--------------------------------	-------------	---	--	---

				<p>stronach innych niż należących do usługodawców także powinno być dopuszczalne w rozumieniu przyszłej ustawy.</p>	
--	--	--	--	---	--

art. 33	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)	Postulat wyłączenia przedsiębiorców telekomunikacyjnych spod obowiązków, o których mowa w art. 33	Art. 33. 1. Podmiot gospodarczy, z wyłączeniem usługodawcy będącego przedsiębiorcą telekomunikacyjnym w rozumieniu ustawy Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U...) wprowadza i stosuje procedurę rozpatrywania reklamacji konsumentów dotyczących praw i obowiązków wynikających z ustaw (...)	<p>Izba pragnie zwrócić uwagę na funkcjonujące już od wielu lat sektorowe przepisy dot. procedury reklamacyjnej dla rynku telekomunikacyjnego. W swoich ogólnym charakterze uwaga ta sprowadza się, podobnie jak stanowisko dot. wyłączenia przedsiębiorców telekomunikacyjnych spod obowiązków wynikających z art. 31-32 Projektu, do niestosowania przepisów dot. procedury reklamacyjnej, o której mowa w art. 33 Projektu, do usługodawców, będących przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi, analogicznie jak to zostało przewidziane w art. 35 projektu ustawy, dla podmiotów rynku finansowego.</p> <p>W tym zakresie ponownie Izba wskazuje zarówno na przepisy (art. 106), jak i Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie reklamacji usługi telekomunikacyjnej z dnia 24 lutego 2014 r. (Dz.U. z 2014, poz. 284). Jednocześnie przepisy dot.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – w projekcie ustawy zamieszczona została nowa procedura skargowa, która zastąpiła istniejącą dotąd procedurę reklamacyjną. W związku z tym, wyłączenie podmiotów gospodarczych będących przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi spod obowiązków, o których mowa w art. 33 stało się niezasadne, ponieważ przepisy dotyczące procedury reklamacyjnej dla rynku telekomunikacyjnego oraz przepisy regulujące procedurę skargową w niniejszej ustawie nie są tożsame oraz implikują różne skutki prawne.</p>
---------	--	---	--	--	--

				<p>postępowania reklamacyjnego ulegną zmianie w postaci doprecyzowania oraz uzupełnienia obecnego rozporządzenia w związku z projektowaną ustawą Prawo komunikacji elektronicznej, implementującą do polskiego porządku prawnego dyrektywę EKŁE.</p> <p>Przedstawione powyżej akty prawne pokrywają się z obowiązkami, nałożonym na usługodawców w art. 33 Projektu, przy czym wydają się być jeszcze bardziej szczegółowe, z uwagi na dostosowanie językowe i funkcjonalne do abonentów danego przedsiębiorcy. Obejmują one zatem takie elementy, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forma reklamacji (pisemna, ustna, dokumentowa lub elektroniczna), - elementy obligatoryjne, tj. takie, jakie przynajmniej musi zawierać reklamacja, <ul style="list-style-type: none"> - sposoby przyjęcia reklamacji - elementy, jakie ma zawierać odpowiedź na 	
--	--	--	--	--	--

				<p>reklamację, w tym elementy dodatkowe, w razie nieuwzględniania reklamacji</p> <ul style="list-style-type: none"> - termin odpowiedzi na reklamację - pouczenie o wyczerpaniu drogi postępowania reklamacyjnego - dane kontaktowe umożliwiające szybki i efektywny kontakt z dostawcą usług w sprawie reklamacji, w skład których wchodzi co najmniej numer telefonu i adres poczty elektronicznej. <p>Stosowanie odrębnej ścieżki reklamacyjnej dla reklamacji produktów i usług w związku z wymogami dostępności, określonymi w Projekcie, w ocenie Izby są regulacją nadmiarową, powodującą utworzenie odrębnego procesu reklamacyjnego dla reklamacji wynikających z Projektu, mimo że mogły by być one „obsłużone” jednym i tym samym procesem, co w konsekwencji spowoduje kolejne obciążenie finansowe, organizacyjne i techniczne, które z</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>perspektywy przedsiębiorców telekomunikacyjnych będzie obciążeniem niepotrzebnym, jednocześnie bez uszczerbku dla użytkowników z niepełnosprawnościami, którzy chcieliby skorzystać z procedury reklamacyjnej.</p>	
Art. 33 ust. 3	Polski Komitet Normalizacyjny	Art. 33 ust 3; art. 37 pkt 5; art. 53 ust 2, 4 i 5; art. 55 ust 1 i 2; - „Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)„	skrótowiec EFTA jest rozwinięty w formie: Europejskie Porozumienie o Wolnym Handlu, podczas gdy w polskich wersjach językowych PN widnieje zapis: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.	brak	Uwaga uwzględniona.

Art. 33 - 35	Polski Związek Głuchych	<p>Cały rozdział 4, poświęcony dochodzeniu praw przez konsumentów podporządkowany jest w zasadzie formie pisemnej i stanowi całkowite zaprzeczenie zasady dostępności. Osoba o szczególnych potrzebach, np. osoba głucha, nie jest w stanie samodzielnie przejść tej procedury. I tak art. 33 ust. 3 wskazuje, że opis procedury reklamacyjnej dostępny jest w językach urzędowych państw członkowskich UE. Przepis ten nie przewiduje umieszczenia na stronach internetowych filmów z informacją o takiej procedurze w PJM. Taki standaryzowany film mógłby być umieszczany na stronach internetowych przedsiębiorców oraz PFRON. Dalej, prawdziwie reklamacja</p>	<p>W art. 33 ust. 3 dodanie po słowach "(EFTA)" słów "a także w języku migowym (PJM)". W art. 34 ust. 1 pkt 2 dodanie po słowach "w pkt 1" słów "osobie zgłaszającej takie zapotrzebowanie należy zapewnić udział tłumacza języka migowego (PJM)". W art. 34 ust. 7 po słowach "w postaci elektronicznej", słów "oraz dodatkowo, na żądanie konsumenta, przedstawiona za pomocą języka migowego.</p>	<p>Zapewnienie osobom głuchym możliwości samodzielnego dochodzenia praw konsumentów.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – wymogi dostępności określone w projekcie ustawy wynikają z przepisów dyrektywy 2019/882, która została opracowana uwzględniając Interesy zarówno osób z niepełnosprawnościami i ograniczeniami funkcjonalnymi, jak i podmiotów gospodarczych. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonowania podmiotów gospodarczych w Polsce, zdecydowano przyjąć przepisy dyrektywy w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń mogących spowodować ewentualne nieproporcjonalne obciążenia.</p>
--------------	-------------------------	---	--	--	--

		<p>może zostać złożona ustnie, lecz art. 34 ust. 1 nie przewiduje możliwości skorzystania w tym zakresie z tłumacza języka migowego. Także tryb złożenia odwołania w ramach postępowania reklamacyjnego (art 34. ust. 6 pkt 1) nie przewiduje możliwości złożenia odwołania osobiście przez osobę głuchą przy udziale tłumacza PJM. Obowiązkowo istnieje konieczność dostosowania przepisów rozdziału 4 - Dochodzenie praw przez konsumentów i inne uprawnione podmioty - do osób głuchych. Zarówno w zakresie informacji o zastosowanej procedurze przez podmiot, jak również umożliwienia samodzielnego złożenia reklamacji w polskim języku migowym oraz udzielenia odpowiedzi w polskim</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>języku migowym przez podmiot osobie głuchej. Przepisy ujęte w rozdziale 4 są w obecnym kształcie dyskryminujące dla osób głuchych.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>Art. 34 ust. 4</p>	<p>Związek Pracodawców AGD</p>	<p>Projekt Ustawy wprowadza cały nowy proces rozpatrywania reklamacji konsumenckich. Pragniemy zwrócić uwagę, że proces reklamacji na niezgodność towaru z umową określają przepisy o sprzedaży konsumenckiej. Zasadne wydaje się rozważenie możliwości odwołania się do już istniejącego w tych przepisach procesu reklamacyjnego. Dodatkowo proponujemy doprecyzowanie, że „reklamację uważa się za rozpatrzoną zgodnie z wolą wnoszącego reklamację” w przypadku braku odpowiedzi, ale wyłącznie w przypadku stwierdzenia faktu, że reklamacja dotyczy produktu objętego projektem Ustawy</p>	<p>brak</p>	<p>brak</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – proces rozpatrywania reklamacji konsumenckich zastąpiony został procesem skargowym, który implikuje inną procedurę oraz odmienne skutki prawne.</p>
---------------------------	--------------------------------	--	-------------	-------------	--

Art. 34 ust. 5 pkt 4	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	W niniejszym przepisie użycie pojęcia „stanowiska służbowego” wiązałoby się z organizacją administracji, a nie podmiotu prywatnego.	imię i nazwisko osoby udzielającej odpowiedzi ze wskazaniem jej stanowiska	brak	Uwaga uwzględniona – przepis został przeformułowany.
Art. 36	Forum Odpowiedzialnego Biznesu	Projekt przewiduje zbyt wiele (9) rozproszonych organów nadzoru.	Powinien zostać powołany osobny organ wdrażający ustawę oraz nadzorujący jej wykonywanie, organ z wysokim poziomem kompetencji w zakresie dostępności (na wzór amerykańskiego agencji Access Board).	Wiele organów ma nadzorować dostępność produktów i usług w zależności od sektora oraz rodzaju dostępności (cyfrowa, komunikacyjna, architektoniczna). Jeśli każdy z tych urzędów będzie stosował swoich ekspertów, swoje audyty według innych kryteriów, to zaszkodzi biznesowi. Jest to istotne również w kontekście restrykcyjnych kar przewidzianych w części rozdz. 5 i całym 6.	Uwaga nieuwzględniona – obecnie w Polsce nie istnieje jeden organ posiadający kompetencje do całościowego nadzoru rynku. Brakuje także środków finansowych na powołanie takiego organu. Rozwiązanie przyjęte w ustawie uwzględnia uwarunkowania funkcjonowania organów publicznych w Polsce, wyposażając je w kompetencje nadzorcze oraz nadając im nowe kompetencje w zakresie dostępności.

Art. 36 - 64	Polski Związek Głuchych	<p>Żaden przepis tego rozdziału nie przewiduje, w zakresie w jakim w postępowaniu uczestniczy konsument, udziału tłumacza języka migowego (PJM).</p> <p>Problem ten dotyczy przepisów art. 39, 60, 61 ust. 3, 61 ust.4 , 61 ust. 5, 61 ust. 6</p>	<p>W art. 39, 60, 61 ust. 3-6 uwzględnienie udziału tłumacza języka migowego (PJM)</p>	<p>Zapewnienie osobom głuchym możliwości samodzielnego dochodzenia praw konsumentów.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – postępowanie skargowe prowadzone jest przez organy nadzoru rynku, którymi są podmioty publiczne. W zakresie wymienionych przepisów, o obowiązku zapewniania tłumacza polskiego języka migowego w kontaktach z organami administracji publicznej stanowi ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się.</p>
--------------	-------------------------	---	--	--	--

Art. 37	Polska Izba Książki	Prezes Zarządu PFRON: 1) sprawuje nadzór nad stosowaniem przepisów ustawy przez organy nadzoru rynku; 2) współpracuje z pozostałymi organami nadzoru rynku, organami celnymi oraz ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego; 3) monitoruje i dokonuje oceny stanu dostępu osób ze szczególnymi potrzebami do produktów i usług spełniających wymogi dostępności, w tym dostępności pomieszczeń i budynków użyteczności publicznej, w których usługodawcy świadczą usługi; (...)	Prezes Zarządu PFRON [we współpracy z dodatkowym organem kontrolującym]: 1) sprawuje nadzór nad stosowaniem przepisów ustawy przez organy nadzoru rynku; 2) współpracuje z pozostałymi organami nadzoru rynku, organami celnymi oraz ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego; 3) monitoruje i dokonuje oceny stanu dostępu osób ze szczególnymi potrzebami do produktów i usług spełniających wymogi dostępności, w tym dostępności pomieszczeń i budynków użyteczności publicznej, w których usługodawcy świadczą usługi;	Wprowadzenie zapisu o dodatkowym neutralnym organie nadzorującym we współpracy z Prezesem Zarządu PFRON. Rozdział 5. projektowanej ustawy wprowadza jako kontrolny organ nadrzędny Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Nie można odmówić kompetencji i zaangażowania w procedurę wdrażania wymogów dostępności organowi, jakim jest Prezes PFRON, jednak należy mieć na uwadze, iż mimo że każdy zaangażowany w sprawę podmiot, co do zasady, będzie odznaczał się dobrą wolą, by traktować dostępność jak najszerzej, Prezes PFRON stoi na stanowisku, które może prowadzić do nadinterpretacji przepisów o wymogach dostępności, a	Uwaga nieuwzględniona – uwaga nie przedstawia faktów, a jedynie opinię PIK na temat bezstronności Prezesa Zarządu PFRON. Prezes Zarządu PFRON na mocy ustawy uzyska kompetencje w zakresie monitorowania funkcjonowania systemu nadzoru rynku. Jako organ monitorujący będzie organem neutralnym, uwzględniającym interesy zarówno osób z niepełnosprawnościami i ograniczeniami funkcjonalnymi, jak również podmiotów gospodarczych objętych przepisami ustawy oraz organów nadzoru rynku.
---------	---------------------	---	--	--	--

				<p>to może skutkować nadużyciami. Organem nadzorującym proces wdrożenia tych wymogów powinien być podmiot neutralny, nieopowiadający się ani po stronie beneficjentów, ani po stronie podmiotów, na które zostaje nałożony obowiązek realizacji jego postanowień. Oczwistym jest, że każdej ze stron zależy na wspólnym interesie publicznym, jakim jest dostępność. Jednak proces ten nie może się odbywać z możliwością zachwiania, wystarczająco już narażonego na dodatkowe koszty (przez Projekt) rynku.</p>	
--	--	--	--	---	--

<p>Art. 38 pkt 7</p>	<p>Polski Komitet Normalizacyjny</p>	<p>7) udostępniają na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej normy zharmonizowane i specyfikacje techniczne mające zastosowanie w zakresie zapewnienia dostępności produktów i usług” - z tego zapisu można wywnioskować, że należy udostępnić normy. Zapis sugeruje, że organy nadzoru rynku i organy celne w zakresie swojej właściwości udostępniają treści norm zharmonizowanych i specyfikacji technicznych. Polski Komitet Normalizacyjny, jako krajowa jednostka normalizacyjna, wprowadza Normy Europejskie zharmonizowane do zbioru Polskich Norm. Zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy o normalizacji autorskie prawa majątkowe do</p>	<p>„7) udostępniają na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej wykaz norm zharmonizowanych i specyfikacji technicznych mających zastosowanie w zakresie zapewnienia dostępności produktów i usług.”</p>	<p>brak</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
--------------------------	--------------------------------------	---	---	-------------	----------------------------

		Polskich Norm przysługują PKN. Zatem proponowany zapis w projekcie ustawy narusza art. 5 ust. 5 ustawy o normalizacji			
Art. 39	Związek Pracodawców AGD	Projektowany przepis zobowiązuje do przekazywania konsumentowi informacji dotyczących zgodności produktu lub usługi z wymogami dostępności, w tym informacji dotyczących oceny produktu. W naszej ocenie zapis ten znacząco wykracza poza obecnie stosowane przepisy o systemie oceny zgodności. W większości przypadków informacje o ocenie produktu są poufnymi dokumentami z badań laboratoryjnych i należy zrezygnować z zapisu poddającego w ogóle pod dyskusję możliwość	brak	brak	Uwaga częściowo uwzględniona - przededagowano przepis tak, aby odzwierciedlał treść art. 19 ust. 3 dyrektywy 2019/882.

		przekazania takich dokumentów dalej niż inspekcja handlowa.			
--	--	---	--	--	--

Art. 40	Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)	W projekcie ustawy brakuje określenia sposobu oraz warunków dokonywania kontroli przez organy nadzoru	brak	W zestawieniu z szeroką i bardzo oceną przestanką podejrzenia, jako podstawy kontroli, brak dookreślenia sposobu oraz warunków przeprowadzania kontroli stwarza ryzyko nadużyć oraz może prowadzić do uzyskania niejednoznacznych wyników.	Uwaga nieuwzględniona - procedura kontrolna przeprowadzana przez organy nadzoru rynku uregulowana jest w art. 41-59 projektu ustawy.
---------	---	--	------	--	---

Art. 42	Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego	Proponowany przepis upoważnia organ nadzoru rynku do ujawnienia wrażliwych informacji dotyczących przedsiębiorstwa	Norma wymaga doprecyzowanie adresata/adresatów, któremu organ nadzoru jest uprawniony do ujawnienia informacji objętych tajemnicą przedsiębiorstwa.	Ujawnianie tajemnic przedsiębiorstwa nie może mieć charakteru normy blankietowej. Ujawnianie tajemnicy przedsiębiorstw nie określając w ustawie zakresu ujawnienia i adresata może być działaniem ze szkodą dla przyszłości przedsiębiorstwa	Uwaga uwzględniona – Przepis został usunięty.
Art. 42	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Proponowany przepis upoważnia organ nadzoru rynku do ujawnienia wrażliwych informacji dotyczących przedsiębiorstwa	Norma wymaga doprecyzowanie adresata/adresatów, któremu organ nadzoru jest uprawniony do ujawnienia informacji objętych tajemnicą przedsiębiorstwa.	Ujawnianie tajemnic przedsiębiorstwa nie może mieć charakteru normy blankietowej. Ujawnianie tajemnicy przedsiębiorstw nie określając w ustawie zakresu ujawnienia i adresata może być działaniem ze szkodą dla przyszłości przedsiębiorstwa	Uwaga uwzględniona – Przepis został usunięty.

Art. 43 ust.1	Polska Izba Książki	W toku kontroli osoba kontrolująca, w zakresie objętym kontrolą, ma prawo w szczególności: 1)....7)	8) W toku kontroli osoba kontrolująca wykorzystuje pełną metodologię badania dostępności, tj. testy przy użyciu narzędzi automatycznych, badanie eksperckie oraz badanie przez konsultantów-specjalistów od niepełnosprawności.	Konieczne jest wskazanie w Projekcie narzędzi, jakimi posługiwać się powinna osoba kontrolująca, poprzez dodanie odpowiedniego zapisu w pkt.8. Dostępność zapewnia spełnienie podstawowych kryteriów sukcesu (postrzegalność, funkcjonalność, zrozumiałość i kompatybilność – za uregulowaniami prawnymi Web Content Accessibility Guidelines). W celu wykonania pełnej oceny dostępności konieczne jest zastosowanie łącznie metod testów automatycznych oraz badania eksperckiego. Każda z tych metod wykonana oddzielnie może tworzyć złudne wrażenie dostępności lub jej braku	Uwaga nieuwzględniona - wskazanie w projekcie narzędzi, jakimi powinien posługiwać się podmiot kontrolujący, wykracza poza zakres dyrektywy 2019/882, która została opracowana uwzględniając interesy wielu stron i ewentualne nieproporcjonalne obciążenia. Metody kontroli ustalone są przez organ nadzoru rynku, przy czym, na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 7 mogą one zasięgać w tym celu opinii biegłych.
Art. 47 ust. 2	Polska Izba Książki	W przypadku stwierdzenia, że kontrolowany podmiot gospodarczy nie dokonał oceny, o której mowa w art. 21 ust. 2, albo przeprowadził ją lub zastosował kryteria, o których mowa w art.	W przypadku stwierdzenia, że kontrolowany podmiot gospodarczy nie dokonał oceny, o której mowa w art. 21 ust. 2, albo przeprowadził ją lub zastosował kryteria, o których mowa w art. 21 ust. 3, w sposób nieprawidłowy, organ nadzoru rynku wyznacza mu termin nie	Obecne brzmienie przepisu przyznaje organowi nadzoru rynku dowolność w wyznaczeniu terminu kontrolowanemu podmiotowi gospodarczemu na dokonanie oceny zgodności produktu lub usługi elektronicznej z wymogami	Uwaga częściowo uwzględniona – ustanowiono minimalny termin na dokonanie oceny w wymiarze 60 dni.

		21 ust. 3, w sposób nieprawidłowy, organ nadzoru rynku wyznacza mu termin na dokonanie oceny i przedstawienie jej wyników	krótszy niż 60 roboczo dni na dokonanie oceny i przedstawienia jej wyników	dostępności, co stanowi dla niego nieproporcjonalne obciążenie. Istnieje konieczność zapewnienia realnej gwarancji czasowej dla podmiotu gospodarczego na dokonanie oceny, w ramach postępowania kontrolnego – 60 roboczo dni wydaje się koniecznym czasem na ocenę złożonych technologicznie produktów i usług elektronicznych	
Art. 50,51,52	Związek Cyfrowa Polska	Art. 50, 51 i 52 odnoszą się do organu nadzoru rynku, który może zarówno „zakazać” udostępniania produktu na rynku, jak i nakazać „wycofanie” produktu z rynku.	Doprecyzowanie pojęć.	„Wycofanie” dla celów EAA oznacza zapobieganie udostępnieniu produktu, podczas gdy użycie słowa „wycofanie” mogłoby sugerować, że produkt zostanie faktycznie wycofany z rynku. Brak jest jasności przepisów. Wątpliwości budzi czy właściwą jest interpretacja, iż zakaz udostępniania produktu odnosi się do produktów jeszcze nie wydanych, a „wycofane” oznacza uniemożliwienie dalszej sprzedaży produktów, które już zostały udostępnione	Uwaga uwzględniona.

Art. 50,51,52	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)	Art. 50, 51 i 52 odnoszą się do organu nadzoru rynku, który może zarówno „zakazać” udostępniania produktu na rynku, jak i nakazać „wycofanie” produktu z rynku.	Doprecyzowanie pojęć.	„Wycofanie” dla celów EAA oznacza zapobieganie udostępnieniu produktu, podczas gdy użycie słowa „wycofanie” mogłoby sugerować, że produkt zostanie faktycznie wycofany z rynku. Brak jest jasności przepisów. Wątpliwości budzi czy właściwą jest interpretacja, iż zakaz udostępniania produktu odnosi się do produktów jeszcze nie wydanych, a „wycofanie” oznacza uniemożliwienie dalszej sprzedaży produktów, które już zostały udostępnione	Uwaga uwzględniona.
Art. 50,51,52,5 6	Fundacja Widzialni	Nadmiarowa wydaje się sankcja dotycząca wycofania lub zniszczenia produktu niezgodnego z zasadami dostępności. Mowa o tym w Art.: 50, 51, 52, 56	brak	Taki środek karny wydaje się nieuzasadniony i jest nadmierną reakcją.	Uwaga uwzględniona.

Art. 50	Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)	<p>Projektodawca nie precyzuje, w jaki sposób ma zostać przeprowadzona kontrola w odniesieniu do “podjęcia działań naprawczych” oraz na czym konkretnie działania takie mają polegać.</p> <p>Ponadto z uwagi na fakt, że zarówno wymogi dyrektywy jak i projektu wdrażającej ją ustawy są bardzo ogólne i ocenne, to organ kontroli powinien przede wszystkim oceniać w prowadzonym postępowaniu, czy przedsiębiorca dochował należytej staranności w stosowaniu rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami, a zrezygnować z restrykcyjnego sprawdzania stosowania konkretnych standardów.</p> <p>Standardy ulegają zmianom, a ich aktualizacja może</p>	<p>Mając na uwadze powyższe zasadnym wydaje się również wprowadzenie rozróżnienia na postępowanie prowadzone wobec:</p> <p>a) podmiotu, który w ogóle nie podjął żadnych kroków w celu spełnienia wymogów dostępności, a</p> <p>b) podmiotu, który podjął działania, ale jego efekty zdają się nie wypełniać</p>	<p>Brak konkretyzacji działań naprawczych, które powinny na mocy postanowienia organu nadzoru zostać podjęte przez podmiot gospodarczy sprawia, że podmiot gospodarczy nie ma pewności jakie działania powinny zostać podjęte do spełnienia postanowienia organu nadzoru.</p> <p>Dodatkowo należy rozważyć czy terminy ustanowione w projekcie ustawy (60 dni, 3 miesiące) są wystarczające dla każdego podmiotu gospodarczego lub specyfiki prowadzonej przez niego działalności - na spełnienie wymagań organu nadzoru, czego konsekwencja może być zawieszenie oferowania produktu lub świadczenia usług.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – termin na podjęcie działań naprawczych został wydłużony.</p> <p>Przepisy niniejszego projektu ustawy wskazują efekt jaki ma zostać osiągnięty w celu zapewnienia zgodności produktu z wymogami dostępności określonymi w ustawie. Nie precyzują jednak rozwiązań przyjmowanych przez podmioty gospodarcze, ponieważ byłoby to niezasadne i niezmiernie trudne, biorąc pod uwagę indywidualną specyfikę poszczególnych produktów.</p>
---------	--	--	--	--	--

		<p>rozszybiać się w czasie ze względów technicznych, mimo dobrej woli i zachowania należytej staranności przez przedsiębiorcę. Ustawa powinna przewidywać to dodatkowe kryterium oceny stosowane w procesie kontroli.</p>			
--	--	---	--	--	--

Art. 51,58	Forum Odpowiedzialnego Biznesu	Projekt przewiduje zbyt krótki czas (3 miesiące) podjęcia działań naprawczych w celu zapewnienia spełnienia przez produkt/usługę wymogów dostępności.	Proponujemy rozszerzenie czasu podjęciach przedmiotowych działań do co najmniej 9 miesięcy, w szczególności zaś rekomendujemy konsultacje sektorowe.	W wielu sektorach, szczególnie pracujących na zaawansowanej infrastrukturze teleinformatycznej, podjęcie działań wprowadzających dostępność w ciągu 3 miesięcy jest niemożliwe.	Uwaga uwzględniona – wprowadzono do projektu ustawy zapisu o możliwości wydłużenia terminu na uzasadniony wniosek podmiotu gospodarczego lub usługodawcy.
------------	--------------------------------	---	--	---	---

Art. 53 ust.3 pkt 3 lit. b	Polski Komitet Normalizacyjny	<p>„3. Informacje na temat środków zastosowanych na podstawie art. 50 ust. 2 obejmują:</p> <p>1) dane konieczne do identyfikacji produktu;</p> <p>2) informacje na temat pochodzenia produktu;</p> <p>3) opis niespełniania przez produkt wymogów dostępności ze wskazaniem, czy wynika to z którejkolwiek z następujących przyczyn:</p> <p>a) niespełniania przez produkt mających zastosowanie wymogów dostępności,</p> <p>b) niespełniania wskazań norm zharmonizowanych lub specyfikacji technicznych będących podstawą domniemania zgodności”</p>	Propozycja przeredagowania „niespełniania wymagań norm zharmonizowanych lub specyfikacji technicznych będących podstawą domniemania zgodności;”	brak	Uwaga uwzględniona.
Art. 56	Związek Cyfrowa Polska	Art. 56 przewiduje uprawnienie, iż organ nadzoru rynku może nakazać zniszczenie	Wykreślenie środka karnego w postaci nakazu zniszczenia importowanego produktu.	Środek karny w postaci zniszczenia importowanego niezgodnego produktu, wydaje się nieuzasadniony i	Uwaga uwzględniona.

		importowanego niezgodnego produktu. Takie uprawnienie wydaje się nadmiarowe.		jest nadmierną reakcją, biorąc pod uwagę, że brak zgodności z dostępnością nie czyni produktu niebezpiecznym.	
Art. 58	Związek Banków Polskich	Ze względu na prawdopodobieństwo, że termin 3 miesięcy na usunięcie bariery w dostępności może być nierealny ze względu na czynniki zewnętrzne (np.. Długotrwałe zmiany w systemach informatycznych, uzyskiwanie pozwolenia na prace budowlane, modyfikacje w budynkach objętych ochroną zabytków) należy przewidzieć w tym przepisie możliwość, aby organy nadzoru rynku - na wniosek podmiotu gospodarczego - mogły przedłużyć okres.	Prosimy o dodanie zapisu, że usługodawca ma prawo przedłożyć prośbę o wydłużenie terminu na zapewnienie dostępności na okres do 9 miesięcy.	brak	Uwaga uwzględniona.
Art. 59	Związek Banków Polskich	brak	ZBP proponuje, aby dodać w tym przepisie czwartą przesłankę do wydania przez organ nadzoru rynku decyzji o umorzeniu postępowania	brak	Uwaga nieuwzględniona - brak wystarczającego uzasadnienia dla czego postępowanie

			ze względu na przepisy innych ustaw. W przypadku banków chodziłoby np. o przepisy Prawa bankowego dotyczące tajemnicy bankowej.		mogłoby zostać umorzone ze względu na tajemnicę bankową.
Art. 60 ust.1	Lubelskie Partnerstwo na rzecz Dostępności	Art. 60. 1. Każdy może złożyć Prezesowi Zarządu PFRON lub innemu właściwemu organowi nadzoru rynku zawiadomienie o niespełnianiu przez produkt albo usługę wymogów dostępności, zwane dalej „zawiadomieniem”.	Art. 60. 1. Każdy może samodzielnie lub za pośrednictwem uprawnionych podmiotów złożyć Prezesowi Zarządu PFRON lub innemu właściwemu organowi nadzoru rynku zawiadomienie o niespełnianiu przez produkt albo usługę wymogów dostępności, zwane dalej „zawiadomieniem”.	Zachodzi obawa, że w wielu przypadkach nabywca produktu lub usługi nie będzie w stanie samodzielnie skutecznie wystąpić z zawiadomieniem o niespełnianiu przez produkt albo usługę wymogów dostępności. Chodzi tu zwłaszcza o osoby z niepełnosprawnościami i osoby w wieku senioralnym. Tym bardziej, że w przypadku sporu podmioty gospodarcze będą często korzystać z pomocy renomowanych kancelarii prawnych. W tym zakresie jest wiele podmiotów prawnych, które w podobnych przypadkach mogłyby w imieniu skarżącego przygotować i złożyć Prezesowi Zarządu PFRON lub innemu właściwemu organowi nadzoru rynku, zawiadomienie o niespełnianiu przez produkt albo usługę wymogów dostępności. Przykładowo	Uwaga nieuwzględniona - zgodnie z brzmieniem art. 61 zawiadomienie może zostać złożone zarówno przez osoby fizyczne, prawne, podmioty publiczne, jak i prywatne.

				<p>mogą to być - organizacje konsumenckie, organizacje pozarządowe reprezentujące osoby z niepełnosprawnościami, czy też organizacje strażnicze (tzw. watchdogi).</p> <p>Jest to zgodne z zapisami Dyrektywy 2019/882 tzw. Europejskiego Aktu o Dostępności w Art. 29</p> <p>Egzekwowanie przepisów</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają istnienie odpowiednich i skutecznych środków zapewniających przestrzeganie niniejszej dyrektywy.</p> <p>2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują: a) .... b) przepisy, na podstawie których organy publiczne lub prywatne stowarzyszenia, organizacje lub inne podmioty prawne, które mają uzasadniony interes w zapewnieniu zgodności z niniejszą dyrektywą, mogą występować na mocy prawa krajowego do sądu lub właściwego organu administracyjnego w imieniu skarżącego, albo dla wsparcia go, za jego</p>	
--	--	--	--	---	--

				zgodą, w ramach dowolnego postępowania sądowego lub administracyjnego dotyczącego egzekwowania obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie.	
Art. 61	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Artykuł należy uzupełnić o mechanizm nakładania kar w razie stwierdzenia przez kontrolę braku dostępności. Obecnie jest mowa tylko o zobowiązaniu podmiotu do wdrożenia działań naprawczych, lecz ani słowa o konsekwencjach w razie niewywiązania się ze zobowiązania. Odpowiedzialność przerzuca się na konsumenta, który może skorzystać z pozasądowych procedur rozwiązywania sporów.	Uzupełnienie artykułu o mechanizm nakładania kar w razie stwierdzenia przez kontrolę braku dostępności	brak	Uwaga nieuwzględniona - mechanizm nakładania kar w razie stwierdzenia niespełnienia wymogów dostępności przez produkty albo usługi uregulowany został w rozdziale 6 projektu ustawy.

<p>Art. 65 ust. 1</p>	<p>Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego</p>	<p>Przepis określa administracyjne kary pieniężne za niedostosowanie się do przepisów ustawy. Przepis nie precyzuje dokładnie poszczególnych rodzaje uchybień jako przesłanek do kwalifikacji karnej.</p>	<p>Wskazana w projekcie ustawy górna wysokość kary jako grzywny pieniężnej jest bardzo wysoka i zdecydowanie nie uwzględnia sytuacji gospodarczej polskich przedsiębiorców, dlatego należy ją ustalić na rozsądnym poziomie do 2-3 wysokości średniej krajowej jako kary zasadniczej. Jeżeli projektodawcy uważają np. na podstawie badań lub analiz, że kary powinny być wyższe można przewidzieć w projekcie karę specjalną dla najcięższych naruszeń. Ponadto nałożenie kary finansowej powinno być poprzedzone procedurą wezwania do usunięcia naruszeń lub poprawnego dostosowania się do wymogów ustawy. Materia techniczna w tym zakresie sama w sobie jest niejednoznaczna i może być interpretowana. Ponadto jako najważniejsze wskazujemy na konieczność ustanowienia szczegółowego taryfikatora kar w postaci załącznika do ustawy określającego precyzyjne przesłanki oraz wysokość kar. Przepis o karaniu</p>	<p>Ustawa powinna zawierać szczegółowy taryfikator kar określający, chociażby w sposób ogólny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przesłanki kwalifikowania usług i produktów niespełniających wymagań określonych w ustawie, 2. górną granicę każdej kary dla poszczególnych rodzajów uchybień. 	<p>Uwaga nieuwzględniona – wysokość kary pieniężnej za niedostosowanie się do przepisów ustawy ustala PFRON lub organ nadzoru rynku zgodnie z art. 67 ust. 3 niniejszego projektu ustawy. Przy ustaleniu wysokości kary, organ bierze pod uwagę zakres naruszenia przepisów ustawy, w tym jego wagę oraz liczbę produktów albo usług niespełniających wymogów dostępności określonych w ustawie. Ponadto wprowadzono ograniczenie wysokości kary do 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.</p>
---------------------------	--	---	--	---	---

			<p>przedsiębiorców nie może posiadać charakteru normy ocennej dla zaistniałej sytuacji.</p>		
--	--	--	---	--	--

<p>Art. 65 ust. 1</p>	<p>Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców</p>	<p>Przepis określa administracyjne kary pieniężne za niedostosowanie się do przepisów ustawy. Przepis nie precyzuje dokładnie poszczególnych rodzaje uchybień jako przesłanek do kwalifikacji karnej.</p>	<p>Wskazana w projekcie ustawy górna wysokość kary jako grzywny pieniężnej jest bardzo wysoka i zdecydowanie nie uwzględnia sytuacji gospodarczej polskich przedsiębiorców, dlatego należy ją ustalić na rozsądnym poziomie do 2-3 wysokości średniej krajowej jako kary zasadniczej. Jeżeli projektodawcy uważają np. na podstawie badań lub analiz, że kary powinny być wyższe można przewidzieć w projekcie karę specjalną dla najcięższych naruszeń. Ponadto nałożenie kary finansowej powinno być poprzedzone procedurą wezwania do usunięcia naruszeń lub poprawnego dostosowania się do wymogów ustawy. Materia techniczna w tym zakresie sama w sobie jest niejednoznaczna i może być interpretowana. Ponadto jako najważniejsze wskazujemy na konieczność ustanowienia szczegółowego taryfikatora kar w postaci załącznika do ustawy określającego precyzyjne przesłanki oraz wysokość kar. Przepis o karaniu</p>	<p>Ustawa powinna zawierać szczegółowy taryfikator kar określający, chociażby w sposób ogólny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przesłanki kwalifikowania usług i produktów niespełniających wymagań określonych w ustawie, 2. górną granicę każdej kary dla poszczególnych rodzajów uchybień. 	<p>Uwaga nieuwzględniona – wysokość kary pieniężnej za niedostosowanie się do przepisów ustawy ustala PFRON lub organ nadzoru rynku zgodnie z art. 67 ust. 3 niniejszego projektu ustawy. Przy ustaleniu wysokości kary, organ bierze pod uwagę zakres naruszenia przepisów ustawy, w tym jego wagę oraz liczbę produktów albo usług niespełniających wymogów dostępności określonych w ustawie. Ponadto wprowadzono ograniczenie wysokości kary do 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.</p>
---------------------------	---	---	--	---	---

			<p>przedsiębiorców nie może posiadać charakteru normy ocennej dla zaistniałej sytuacji.</p>		
--	--	--	---	--	--

Art. 75 - 77	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	<p>Artykuły do usunięcia lub gruntownej zmiany.</p> <p>Niestosowanie przepisów do produktów wprowadzonych do obrotu przed 28 czerwca 2025 sprawi, że mnóstwo produktów będzie niedostępnych przez wiele kolejnych lat. Należy skrócić czas obowiązywania umów niegwarantujących dostępności. Termin 28 czerwca 2030 jest zdecydowanie za długi. Nie do przyjęcia jest też dwudziestoletni okres przejściowy dla terminali. Na dostępność terminali płatniczych, bankomatów, paczkomatów, biletomatów itd. użytkownicy będą musieli czekać do 2045 r. Jest to niezgodne z konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.</p>	Artykuły do usunięcia lub gruntownej zmiany	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – wymóg dotyczący stosowania oraz długości okresów przejściowych i wynika z art. 32 dyrektywy 2019/882.</p>
--------------	---	--	---	------	--

		Natomiast wyłączenia dotyczące stron internetowych spowodują, że do dnia 24 czerwca 2025 nadal legalnie będzie można publikować niedostępne treści, które po wejściu w życie przepisów nie będą musiały zostać dostosowane.			
--	--	---	--	--	--

Art. 76	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)	Postulat wprowadzenia okresu na dostosowanie obowiązujących umów do wymogów ustawy	Art. 76. Usługodawcy dostosowują umowy o świadczenie usług zawarte przed dniem 28 czerwca 2025 r. do wymogów ustawy nie później niż do 28 czerwca 2030 r.	<p>Obecne brzmienie projektowanego przepisu przewiduje, że zawarte przed 28 czerwca 2025 r. umowy o świadczenie usług nie mogą obowiązywać dłużej niż do 28 czerwca 2030 r. Jest to niezgodne z przepisami Dyrektywy zgodnie z którą po 28 czerwca 2030 r. umowy te nie mogą obowiązywać w niezmienionej formie (art. 31 ust. 1 Dyrektywy). Dyrektywa przewiduje trwający do 28 czerwca 2030 r. okres na dostosowanie umów do nowych wymogów. Ustawowe rozwiązanie umów o świadczenie usług obowiązujących przez czas nieoznaczony lub czas oznaczony wykraczający poza 28 czerwca 2030 r. nie ma oparcia w Dyrektywie i będzie niosło za sobą negatywne skutki dla konsumentów.</p>	Uwaga uwzględniona.
---------	--	--	---	--	---------------------

<p>Art. 76 ust. 1</p>	<p>Kasa Krajowa</p>	<p>W myśl projektowanego art. 76 ust. 1 umowy o świadczenie usług zawarte przed dniem 28 czerwca 2025 r., obowiązują przez okres, na jaki zostały zawarte, jednakże nie dłużej niż do dnia 28 czerwca 2030 r.</p> <p>Na gruncie tak sformułowanego przepisu umowy o świadczenie usług, do których stosować się będzie przepisy przyszłej ustawy, w tym także umowy bankowości detalicznej, zawarte przed dniem 28 czerwca 2025 r. (których okres, na jaki zostały zawarte, nie zakończy się przed dniem 28 czerwca 2030 r.) przestaną obowiązywać z dniem 29 czerwca 2030 r.</p> <p>W ocenie Kasy Krajowej tak sformułowany przepis nie tylko stwarza ogromne zagrożenia związane z naruszeniem</p>	<p>W art. 76 projektu ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Umowy o świadczenie usług zawarte przed dniem 28 czerwca 2025 r., mogą nadal obowiązywać w niezmienionej formie przez okres, na jaki zostały zawarte, jednakże nie dłużej niż do dnia 28 czerwca 2030 r.”.</p>	<p>brak</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
---------------------------	---------------------	--	--	-------------	----------------------------

		<p>trwałości długoletnich umów o świadczenie usług, zawartych przed dniem 28 czerwca 2025 r. (w tym przykładowo umów takich jak umowy o kredyt hipoteczny, umowy o prowadzenie rachunków płatniczych czy umowy o kredyt konsumencki o okresie spłaty powyżej 5 lat), lecz także nie implementuje on w sposób właściwy przepisów dyrektywy. Zauważyć bowiem należy, że artykuł 32 ust. 1 zdanie drugie dyrektywy stanowi co następuje: Umowy o świadczenie usług zawarte przed dniem 28 czerwca 2025 r., mogą nadal obowiązywać w niezmienionej formie do momentu ich wygaśnięcia, lecz nie dłużej niż przez pięć lat od tej daty. (...). Przytoczony przepis dyrektywy nie</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>przewiduje zatem skutku, o jakim mowa w art. 76 ust. 1 projektowanej ustawy; wynika z niego bowiem jedynie tyle, że w formie niezmienionej umowy zawarte przed dniem 28 czerwca 2025 r. mogą obowiązywać nie dłużej niż przez pięć lat od tej daty, z czego z kolei wynika, że jeśli umowy zostaną w tym terminie odpowiednio dostosowane, to mogą obowiązywać nadal – nie ma tu zatem wskazywanych wyżej zagrożeń związanych z naruszeniem trwałości długoterminowych umów. Zgodnie z dyrektywą umowy zawarte przed 28 czerwca 2025 r. powinny bowiem wygasać z dniem 29 czerwca 2030 r. tylko wtedy, jeśli nie zostaną do tego czasu zmienione w sposób zapewniający</p>			
--	--	---	--	--	--

		spełnianie wymogów dostępności.			
--	--	------------------------------------	--	--	--

Art. 78	Bank Gospodarstwa Krajowego	<p>Projektowana ustawa dubluje obowiązki podmiotów publicznych objętych ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, gdy podmioty te świadczą również usługi na rzecz konsumentów, objęte przedmiotem projektu.</p> <p>BGK proponuje wprowadzić do projektu nowy przepis wyłączający.</p>	<p>Art. 78 Przepisów ustawy nie stosuje się do podmiotów publicznych objętych ustawą z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062 z późn. zm.)</p>	<p>Art. 3 ustawy z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określa krąg podmiotów zobowiązanych do jej stosowania. Do grupy określonej w art. 3 pkt 3 zalicza się także BGK. Jako bank państwowy BGK zostaje jednak objęty także projektowaną ustawą o dostępności produktów i usług, zgodnie z brzmieniem art. 3 ust. 2 projektu.</p> <p>Od strony merytorycznej i legislacyjnoformalnej nie jest zalecane, aby ta sama działalność była regulowana przez dwa akty prawne, wprowadzające miejscami odmienne wymogi względem podmiotów zobowiązanych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – nie ma podstaw do wyłączenia podmiotów publicznych z tytułu objęcia ich ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ze względu na odmienny zakres przedmiotowy obu ustaw.</p>
---------	-----------------------------	--	---	--	--

	Związek Cyfrowa Polska	<p>EAA ma na celu położenie kresu fragmentacji rynku dostępnych produktów i usług, stworzenie ekonomii skali, ułatwienie handlu transgranicznego i mobilności oraz pomoc podmiotom gospodarczym w skoncentrowaniu zasobów na innowacjach, a nie na wydatkowaniu ich w celu spełnienia zróżnicowanych wymogów krajowych. Przy transpozycji EAA Polska powinna zachować tekst EAA w formie maksymalnie zbliżonej do treści oryginału, aby osiągnąć cel EAA, jakim jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego dostępnych produktów i usług. Maksymalna harmonizacja EAA wyeliminuje rozbieżne wymogi dostępności w europejskich</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona - uwaga o charakterze ogólnym, nie zawiera propozycji zmian przepisów projektu ustawy.</p>
--	------------------------	--	------	------	---

		<p>państwach członkowskich i zwiększy dostępność dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym. Zasadnicze odejście od EAA może narazić przedsiębiorstwa na mozaikę różnych obowiązków w całej UE, dzieląc opcje dla konsumentów i ograniczając swobodny przepływ produktów i usług objętych regulacją, co może skutkować mniejszym wyborem.</p>			
--	--	--	--	--	--

	Związek Cyfrowa Polska	<p>Polska transpozycja EAA powinna przewidywać, że wymogi dostępności mają zastosowanie do produktów i usług wymienionych w art. 2 EAA, określając ich zakres. Komisja Europejska, po przeprowadzeniu szeroko zakrojonych konsultacji z zainteresowanymi stronami i ekspertami ds. dostępności na temat określenia, które produkty i usługi są uważane za najważniejsze dla osób z niepełnosprawnościami, opracowała wykaz produktów i usług (o których mowa w art. 2), przy założeniu, że najprawdopodobniej będą miały rozbieżne wymogi dostępności we wszystkich Państwach członkowskich UE. Spójność w transpozycji wykazu produktów objętych zakresem Komisji również pomoże w promowaniu celów</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona - uwaga o charakterze ogólnym, nie zawiera propozycji zmian przepisów projektu ustawy.</p>
--	------------------------	--	------	------	---

		<p>jednolitego rynku cyfrowego UE i unikaniu fragmentacji</p>			
--	--	---	--	--	--

	Związek Cyfrowa Polska	<p>Załącznik I do EAA określa wymagania techniczne dostępności dla objętych nią produktów i usług, ale nie zaleca wdrażania konkretnych rozwiązań technicznych, które mogą szybko się dezaktualizować. Ustalanie wymagań bez narzucania konkretnych wyborów technicznych zapewnia odpowiedni poziom elastyczności, aby umożliwić rozwój innowacyjnych rozwiązań dostępności, a Polska powinna przyjąć załącznik I w formie oryginalnej. Ponadto europejskie organizacje normalizacyjne opracują projekty zharmonizowanych norm technicznych w celu wsparcia wdrożenia załącznika I, a zgodność z tymi normami zharmonizowanymi</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona - Załącznik I dyrektywy 2019/882 został przetransponowany do projektu ustawy w całości, w oryginalnym brzmieniu.</p>
--	------------------------	--	------	------	---

		<p>będzie stanowić domniemanie zgodności z załącznikiem I. Dla porównania, załącznik II zawiera wyłącznie informacyjne, niewiążące przykłady możliwych rozwiązań, które mogą przyczynić się do spełnienia wymagań załącznika I, ale nie ma na celu nakazu przedstawionych przykładów.</p>			
--	--	---	--	--	--

	<p>Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)</p>	<p>W ocenie Izby Projekt w przeważającej mierze posługuje się pojęciami nieostrymi, często wprost zaczerpniętymi z dyrektywy 2019/882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (dalej „Dyrektywa”), które nie odpowiadają terminologii wykorzystywanej w obowiązujących i projektowanych powszechnie obowiązujących przepisach prawa regulujących działalność telekomunikacyjną, a tym samym uniemożliwiają jednoznaczne ustalenie zakresu projektowanej ustawy. Wyjaśnienia podstawowych wątpliwości związanych z projektowaną ustawą niestety nie można również odnaleźć w uzasadnieniu do ustawy. Zarówno</p>	brak	brak	<p>Uwaga częściowo uwzględniona; projekt ustawy uległ znacznym zmianom; m.in. do projektu wprowadzono definicje wielu pojęć, procedurę reklamacji zmieniono na procedurę skargową, uszczegółowiono Uzasadnienie.</p>
--	---	---	------	------	--

		<p>bowiem projekt ustawy jak i uzasadnienie opierają się na ogólnych, niesprecyzowanych kryteriach, brak w nich wyznaczenia chociażby minimalnych standardów dostępności, co w konsekwencji czyni niezwykle trudnym do interpretacji, w szczególności w zakresie nakładanych na wskazane w Projekcie podmioty gospodarcze obowiązków oraz odpowiedzialności jednych podmiotów za brak zapewnienia spełniania wymogów dostępności przez pozostałych adresatów Projektu. Obejmuje to przede wszystkim wymogi informacyjne, o których mowa w art. 7, rozwiązania, jakie co najmniej należy uwzględnić w interfejsie użytkownika produktu (art. 8), ale</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>w szczególności wymogów dostępności zapewnianych przez usługodawców, obowiązków usługodawcy w zakresie świadczonych usług (art. 31), obowiązku dokonania oceny dostępności pomieszczeń, w których usługodawca świadczy usługi (art. 32), czy też dedykowanej procedury reklamacyjnej (art. 33), mimo istnienia odrębnych przepisów sektorowych. W ocenie Izby spełnienie wymogów dostępności w oparciu o kształt tak zaproponowanych przepisów, często niezrozumiałych lub na dużym poziomie ogólności, będzie bardzo utrudnione. W tym miejscu należy wskazać, że na równie ogólnym poziomie oceniaamy uzasadnienie do</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>Projektu, które sprowadza się jedynie do wskazania, jakie informacje znajdują się w danej grupie przepisów, skupiając się raczej na doniosłości Dyrektywy oraz celu, jaki za sobą niesie. W takim znaczeniu uzasadnienie stanowi jedynie ogólne podsumowanie Projektu, nie zawiera natomiast nierzadko cennych i praktycznych wskazówek, ani kierunku rozumienia przepisów przez Projektodawcę, nie roziewa również w najmniejszej mierze licznych wątpliwości powstałych w Izbie po analizie Projektu Kierunek, którego brakuje to np. podkreślenie wagi korzystania z pośrednictwa profesjonalnych usług tłumaczenia na polski język migowy wykonywanego przez doświadczonych i</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p> certyfikowanych tłumaczy. Dostrzegamy tendencję do niebezpiecznego zachęcania do kierowania osób niewykwalifikowanyc h na kursy i szkolenia nie dające wystarczających kwalifikacji językowych. Co powinno być niedopuszczalne w przypadku tłumaczeń takich jak przeprowadzane w sytuacji ratowania życia i zdrowia (Art. 74 projektu odnoszący się do ustawy dotyczący ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego) czy też w kontekście określania sytuacji prawnej obywatela. </p>			
--	--	---	--	--	--

	Związek Cyfrowa Polska	<p>Skonsolidowany Urząd Nadzoru Rynku i Egzekwowania Prawa.</p> <p>Aby uprościć proces składania i rozstrzygania zapytań od konsumentów oraz promować efektywność i przejrzystość dla firm, Polska powinna skonsolidować odpowiedzialność za nadzór i egzekwowanie rynku, na przykład w scentralizowanym podmiocie, takim jak ministerstwo odpowiedzialne za dostępność.</p> <p>Konsolidacja odpowiedzialności będzie promować wydajność i zapewni korzyści, w tym jasność dla konsumentów, z którym podmiotem należy się kontaktować, oraz jednolite wytyczne i spójność dla firm, co może pomóc skoncentrować ich wysiłki i energię na</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona - obecnie w Polsce nie istnieje jeden organ posiadający kompetencje do całościowego nadzoru rynku. Brakuje także środków finansowych na powołanie takiego organu. Rozwiązanie przyjęte w ustawie uwzględnia uwarunkowania funkcjonowania organów publicznych w Polsce, wyposażając je w kompetencje nadzorcze oraz nadając im nowe kompetencje w zakresie dostępności.</p>
--	------------------------	--	------	------	---

		<p>badaniu i rozwiązywaniu dochodzeń. Polska, ustanawiając swój system egzekwowania, powinna mieć na uwadze złożoność ekosystemów, w których działają objęte regulacją produkty i usługi. System egzekwowania powinien być elastyczny, aby uwzględniać, że złożone kwestie mogą wymagać więcej czasu na zbadanie, a drobne problemy mogą nie wymagać bardzo szybkiego rozwiązania, co pozwoli na odpowiednie ustalenie priorytetów bardziej istotnych kwestii. Należy zapewnić wystarczająco dużo czasu, aby umożliwić firmom zbadanie kwestii zgłaszanych przez konsumentów lub regulatora. Pomoże to</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>skoncentrować wysiłki na najistotniejszych kwestiach związanych z dostępnością, dając jednocześnie czas na rozwiązanie drobnych problemów.</p> <p>Środki zaradcze i kary nakładane w przypadku niezgodności powinny być proporcjonalne do szkody wynikającej z takich naruszeń</p>			
	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)	<p>W ocenie Izby Projekt w przeważającej mierze posługuje się pojęciami nieostrymi, często wprost zaczerpniętymi z dyrektywy 2019/882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (dalej „Dyrektywa”), które nie odpowiadają terminologii wykorzystywanej w obowiązujących i projektowanych powszechnie obowiązujących przepisach prawa regulujących działalność</p>	brak	brak	<p>Uwaga częściowo uwzględniona - doprecyzowano w Uzasadnieniu.</p> <p>Pozostałe uwagi nie zostały uwzględnione, ze względu na ogólny charakter oraz brak konkretnych propozycji zmian przepisów projektu ustawy.</p>

		<p>telekomunikacyjną, a tym samym uniemożliwiają jednoznaczne ustalenie zakresu projektowanej ustawy. Wyjaśnienia podstawowych wątpliwości związanych z projektowaną ustawą niestety nie można również odnaleźć w uzasadnieniu do ustawy. Zarówno bowiem projekt ustawy jak i uzasadnienie opierają się na ogólnych, niesprecyzowanych kryteriach, brak w nich wyznaczenia chociażby minimalnych standardów dostępności, co w konsekwencji czyni niezwykle trudnym do interpretacji, w szczególności w zakresie nakładanych na wskazane w Projekcie podmioty gospodarcze obowiązków oraz odpowiedzialności jednych podmiotów</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>za brak zapewnienia spełniania wymogów dostępności przez pozostałych adresatów Projektu. Obejmuje to przede wszystkim wymogi informacyjne, o których mowa w art. 7, rozwiązania, jakie co najmniej należy uwzględnić w interfejsie użytkownika produktu (art. 8), ale w szczególności wymogów dostępności zapewnianych przez usługodawców, obowiązków usługodawcy w zakresie świadczonych usług (art. 31), obowiązku dokonania oceny dostępności pomieszczeń, w których usługodawca świadczy usługi (art. 32), czy też dedykowanej procedury reklamacyjnej (art. 33), mimo istnienia odrębnych przepisów sektorowych. W</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>ocenie Izby spełnienie wymogów dostępności w oparciu o kształt tak zaproponowanych przepisów, często niezrozumiałych lub na dużym poziomie ogólności, będzie bardzo utrudnione. W tym miejscu należy wskazać, że na równie ogólnym poziomie oceniamy uzasadnienie do Projektu, które sprowadza się jedynie do wskazania, jakie informacje znajdują się w danej grupie przepisów, skupiając się raczej na doniosłości Dyrektywy oraz celu, jaki za sobą niesie. W takim znaczeniu uzasadnienie stanowi jedynie ogólne podsumowanie Projektu, nie zawiera natomiast nierzadko cennych i praktycznych wskazówek, ani kierunku rozumienia przepisów przez Projektodawcę, nie</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>roziewa również w najmniejszej mierze licznych wątpliwości powstałych w Izbie po analizie Projektu Kierunek, którego brakuje to np. podkreślenie wagi korzystania z pośrednictwa profesjonalnych usług tłumaczenia na polski język migowy wykonywanego przez doświadczonych i certyfikowanych tłumaczy.</p> <p>Dostrzegamy tendencję do niebezpiecznego zachęcania do kierowania osób niewykwalifikowanyc h na kursy i szkolenia nie dające wystarczających kwalifikacji językowych. Co powinno być niedopuszczalne w przypadku tłumaczeń takich jak przeprowadzane w sytuacji ratowania życia i zdrowia (Art. 74 projektu odnoszący się do</p>			
--	--	--	--	--	--

		ustawy dotyczący ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego) czy też w kontekście określania sytuacji prawnej obywatela.			
	Forum Odpowiedzialnego Biznesu	Projekt nie precyzuje technologicznych warunków brzegowych.	Określenie warunków dostępności w zakresie technologii komputerowych oraz wymaganych zgodności językowych, część zapisów powinna w naszym przekonaniu być obligatoryjna, część fakultatywna.	Ustawa powinna ustanawiać warunki brzegowe dla dostępności np. w zakresie języków rzadkich czy starych systemów komputerowych, które z racji swoich osobliwości stanowiłyby w praktyce nieprzekraczalną barierę wdrożenia produktów/usług w pełni dostępnych.	Uwaga nieuwzględniona - projekt ustawy precyzuje funkcjonalne wymogi spełniania standardów dostępności niektórych produktów i usług, w tym określa pewien standard minimalny. Nie ustanawia jednak technologicznych warunków brzegowych. Zakres przedmiotowy projektu ustawy wynika z przepisów dyrektywy 2019/882, która została opracowana przy uwzględnieniu interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Transponując

					<p>dyrektywę do polskiego porządku prawnego, Polska zdecydowała o przyjęciu przepisów w ich oryginalnym brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.</p>
--	--	--	--	--	---

	Fundacja Widzialni	<p>W ocenie specjalistów Fundacji Widzialni konsultowany projekt ustawy o dostępności niektórych produktów i usług jest nieprecyzyjny i nie sprzyja klientom i interesariuszom podmiotów gospodarczych. Brak wskazania jasnych kryteriów i standardów jest niekorzystne dla dostępności, która powinna służyć zarówno tym którzy tworzą dostępne środowisko, produkty i usługi oraz tym którzy są odbiorcami dostępności i dzięki niej w pełni uczestniczą w życiu społecznym. Dostępność jest prawem człowieka i powinna być szansą a nie obciążeniem</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona; projekt ustawy przewiduje możliwość bezpośredniego kontaktu konsumenta z przedsiębiorcą (rozdział 4). Wymogi dostępności zostały wskazane w rozdziale 2.</p>
--	--------------------	--	------	------	--

	Fundacja Widzialni	Brak kryteriów dla dostępności cyfrowej, jak wskazanie normy EN 301 549, będzie skutkowało tym, że podmioty gospodarcze nie będą wiedziały w jakim zakresie ich przestrzeń cyfrowa powinna być dostępna. W konsekwencji organy nadzoru rynku nie będą mogły weryfikować kryteriów dostępności.	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – W związku z postępującym rozwojem technologicznym i różnorodnymi podejściami do projektowania, tworzenie technicznych wymogów i standardów dostępności byłoby rozwiązaniem nieracjonalnym. Byłoby to niepraktyczne również z punktu widzenia regulacji prawnej, gdyż każda zmiana standardu wiązałaby się z potrzebą nowelizacji wszystkich przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy dyrektywy przewidują utworzenie normy europejskiej dla tego konkretnego aktu prawnego, która będzie brała pod uwagę najnowszy standard WCAG. Norma jest w trakcie opracowywania,</p>
--	--------------------	--	------	------	---

					<p>instytucje normalizacyjne pracują nad jej ostatecznym kształtem. Dostępne są także dobre praktyki i specyficzne wymogi techniczne, z których mogą korzystać zarówno producenci, jak i organy nadzoru. Założenie ustawy jest takie, że przedsiębiorcy mogą korzystać z obowiązujących norm i standardów, ale nie muszą, tak długo jak wymóg funkcjonalny określony w ustawie jest spełniony.</p>
--	--	--	--	--	--

	Fundacja Widzialni	Wskazanie aż ośmiu podmiotów nadzoru rynku jako organizacji odpowiedzialnych za dostępność, spowoduje „rozmycie” odpowiedzialności za wdrażanie dostępności. Należy wspomnieć, że we wspomnianych instytucjach, nie ma zasobów, wiedzy i specjalistów, którzy mogliby weryfikować dostępność. Warto zatem rozważyć propozycję skumulowania funkcji nadzorczych w jednej istniejącej już instytucji lub powołanie nowej na wzór amerykańskiego AccessBoard.	brak	brak	Uwaga nieuwzględniona - Organem nadzorującym i monitorującym będzie Prezes Zarządu PFRON. Obecnie w Polsce nie istnieje jeden organ posiadający kompetencje do całościowego nadzoru rynku. Brakuje także środków finansowych na powołanie takiego organu. Rozwiązanie przyjęte w ustawie uwzględnia uwarunkowania funkcjonowania organów publicznych w Polsce, wyposażając je w kompetencje nadzorcze oraz nadając im nowe kompetencje w zakresie dostępności.
--	--------------------	--	------	------	--

	Związek Banków Polskich	<p>Biorąc pod uwagę aktualne uwarunkowania praktyczne w działalności np. polskich banków, ZBP zwraca się z prośbą o wyraźne wskazanie, że obowiązki określone w ustawie o dostępności niektórych produktów i usług realizowane są co do zasady w języku polskim lub Polskim Języku Migowym, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej. Powyższy postulat wynika z faktu, iż w Polsce mieszka i korzysta z różnych usług szereg osób (rezydentów i nierezydentów), którzy pochodzą z wielu krajów. Niemożliwym jest zapewnienie im wszystkim możliwości korzystania z języka migowego dla ich języka ojczystego, ze względu na brak specjalistów w tym zakresie na naszym rynku.</p>	brak	brak	Uwaga uwzględniona.
--	-------------------------	--	------	------	---------------------

	Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)	Konieczne jest uzupełnienie ogólnych kryteriów dostępności samoregulacjami branżowymi, które mogłyby również stanowić minimalne standardy w ocenie zachowania zgodności z wymogami projektowanej ustawy.	brak	brak	Uwaga nieuwzględniona – regulacja ustawowa nie stosuje odesłań do samoregulacji branżowych, można natomiast stosować je pomocniczo w procesie zapewniania dostępności produktów i usług.
	Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)	Okres pozostały na wejście w życie nowych obowiązków powinien zostać wykorzystany na edukację i wzajemną kooperację wszystkich podmiotów w łańcuchu: podmiot gospodarczy-odbiorca-organ kontroli.	brak	brak	Uwaga nieuwzględniona – art. 81 precyzuje, że vacatio legis nie obejmuje art. 6 projektu ustawy (działalność edukacyjno-informacyjna). Edukacja i wzajemna kooperacja wszystkich podmiotów w łańcuchu: podmiot gospodarczy-odbiorca-organ kontroli zawiera się w art 6 pkt 4.

	Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)	Kontrola zgodności produktów i usług powinna co do zasady skupić się na konstruktywnym dialogu rynku z organem nadzorującym. Ewentualne sankcje powinny być stosowane tylko w przypadku rażących naruszeń.	brak	brak	Uwaga nieuwzględniona - sankcje w niniejszym projekcie ustawy wynikają z transpozycji przepisów dyrektywy. Ustawa przewiduje zastosowanie środków przejściowych, w czasie których podmiot gospodarczy będzie mógł usunąć niezgodności, zanim zostanie zastosowany środek ostateczny w postaci kar, wycofania lub innych sankcji.
	Związek Pracodawców Izby Internetowej (IAB Polska)	W procesie egzekwowania obowiązków wynikających z projektowanej ustawy organ kontroli powinien położyć nacisk na zasadę zachowania przez przedsiębiorców należytej staranności w stosowaniu rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami	brak	brak	Uwaga nieuwzględniona - proponowane rozwiązanie wykracza poza zakres kontroli przewidziany w przepisach dyrektywy 2019/882, która opracowana została z uwzględnieniem interesów wielu stron i ewentualnych nieproporcjonalnych obciążeń. Na obecnym etapie zdecydowano o przyjęciu przepisów dyrektywy w oryginalnym

					brzmieniu, nie stosując rozszerzeń.
	Polski Związek Niewidomych	<p>Projekt stanowi, iż przepisy ustawy wejdą w życie w połowie 2025 roku. Naszym zdaniem vacatio legis jest zbyt długie. Mając na uwadze, że coraz więcej usług realizowanych jest w Internecie, a przepisy ustawy dotyczą sektora prywatnego, projektowane regulacje powinny obowiązywać już od początku 2024 roku.</p> <p>18 miesięcy od wejścia w życie omawianej ustawy, wydaje nam się, że wystarczy na zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami w pełni dostępnych usług.</p>	brak	brak	<p>Uwaga nieuwzględniona – termin wejścia w życie przepisów dyrektywy wynika z art. 32 dyrektywy 2019/882.</p>

Pkt. 1 Oceny Skutków Regulacji	Polski Komitet Normalizacyjny	„Wymagania te pokrywają się z pkt 9, 10 i 11 normy EN 301 549 V2.1.2.”	Zapis normy ETSI EN jest nieprawidłowy oraz powołana wersja normy jest nieaktualna. Najnowsza wersja normy dot. wymagań w dziedzinie dostępności produktów i usług ICT to: ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021 wprowadzona do zbioru Polskich Norm jako: PN-ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021-09 dostępna w języku angielskim.	brak	Uwaga uwzględniona.
Str. 8 uzasadnien ia do projektu ustawy	Polski Komitet Normalizacyjny	„Wymagania te pokrywają się z pkt 9, 10 i 11 normy EN 301 549 V2.1.2.”	Zapis normy ETSI EN jest nieprawidłowy oraz powołana wersja normy jest nieaktualna. Najnowsza wersja normy dot. wymagań w dziedzinie dostępności produktów i usług ICT to: ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021 Wprowadzona do zbioru Polskich Norm jako: PN-ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021-09 dostępna w języku angielskim.	brak	Uwaga uwzględniona.